Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 19 январь 1972 йил, чоршанба | № 15 (15.186). | Баҳоси 2 тийин.

Турсунхон Ражабова 12 йилдан буён Андижон районидаги «Правда» колхозининг сут-товар фермасида меҳнат қилади. У ўтган йили ўз қарамоғидаги ҳар бир сигирдан 1100 литрдан сут соғиб олган эди. Илғор сут соғувчининг бу йилги марраси ҳар бош сигирдан 1500 литрдан сут соғиб олишдир. Суратда: ўз сўзининг устидан чиқаётган Т. Ражабова.

Г. Кечкин фотоси.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Чехословакия Социалистик Республикасининг Совет Иттифоқидаги фавқулодда ва мухтор элчиси ўртоқ Б. Хнеупек ўз ватанига жўнаб кетаётганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 17 январда уни қабул қилди ва суҳбатлашди. Суҳбат дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўртоқ Б. Хнеупек ЧССР ташқи ишлар министри лавозимига тайинланганлиги муносабати билан уни муборакбод қилди ва ишида муваффақиятлар тилади.

ҲОСИЛ ЕТИЛДИ

Жиззах районидаги «Москва» колхозининг теплицаларида бодринг ва помидор пишиб етилди. Мирзачўлда қурилаётган совхозларнинг умумий овқатланиш корхоналарига 4 тоннадан зиёд янги сабзавот жўнатилди. Хўжаликнинг теплицаларида кузқишки мавсумда икки-уч мартадан ҳосил етиштириб олинмоқда.

Сирдарё областидаги кўпгина колхоз ва совхозлар шу беш йилликда теплицалар ташкил этади. (ЎзТАГ).

СОВЕТСКАЯ РОССИЯ

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА

ЗВЯЗДА

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

„МИНГЛАР ШАРТНОМАСИ“ГА КЕНГ ЙЎЛ

ДЎСТЛИК, МЕҲНАТ, МУСОБАҚА

СССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ КОЛЛЕГИЯСИ ҲАМДА ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ КАСАБА СОЮЗИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИ В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ГЛУХОВО ИП-ГАЗЛАМА КОМБИНАТИ ИШЧИЛАРИНИНГ ТАШАББУСИНИ МАЪҚУЛЛАДИ. ҚУЙИДА ШУ ҲАҚДАГИ РЕПОРТАЖНИ ЎҚИЙСИЗ.

Калинин проспектидаги кўп қаватли оппоқ бино ёнига автобус келиб тўхтади. Оддийгина кийинган аёллар автобусдан тушиб, СССР Енгил саноат министрлигининг ойнаванд уйига йўл олишди. Улар — бутун мамлакатга донғи кетган Глухово ип-газлама комбинатининг машҳур ишчилари эди. Кўксида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони олтин юлдузи порлаб турган мана бу аёл ишлаб чиқариш таълими инструктори Л. И. Ананьева бўлади. Унинг ёнида Москва область партия ташкилотидан КПСС XXIV съездига делегат қилиб сайланган тўқувчи Н. И. Белова, РСФСР Олий Советининг депутати йигирувчи М. Ф. Федорова, мастер ёрдамчилари Т. Г. Лихачева билан Р. Б. Гаврилова, арқоқчи М. А. Мальцева, Ногинск шаҳар Советининг депутати пилталовчи Л. И. Каревалар ўтиришибди. Улар шу йил 8 январда тўрт республика газеталари — «Советская Россия», «Радянська Украина», «Звязда», «Совет Ўзбекистони» саҳифалари орқали мурожаат билан чиққан эдилар.

«Минглар шартномаси» шиори остида ўтаётган мусобақа қатнашчилари бу мусобақани тағин ҳам кенгайтириб, унга тўқимачиларнигина эмас, балки бошқа касбдаги ходимларни ҳам — пахта далаларининг меҳнаткашларидан тортиб пахта тозалаш заводлари ишчиларигача, тўқимачилик саноатининг ходимларидан тортиб шу саноат учун машиналар ишлаб чиқарадиган соҳаларнинг кишиларигача — халқ хўжалигининг бутун бир тармоғидаги меҳнат аҳлини жалб этишни таклиф қилишган эди.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллик юбилейи нишонланадиган йил бошларида юзага келган бу ҳаракат Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия ва Ўзбекистондаги меҳнаткашлар коллективларининг кучғайратини умумий юксалишга сафарбар этишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Мана энди бугун бу ажойиб ҳаракатнинг ташаббускорлари СССР Енгил саноат министрлиги коллегияси мажлисида ўтиришибди. Халқнинг кундалик эҳтиёжини қондириш билан боғлиқ бўлган саноатимиз муҳим тармоғининг штаби бўлган бу министрлик новатор ишчилар иштирокида партия XXIV съездининг оммавий истеъмол молларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳақидаги кўрсатмасини қай тарзда яхшироқ бажариш масаласини муҳокама қилмоқда. Газлама ҳақида гап кетяпти. Шу боисдан ҳам биринчи сўз газлама ишлаб чиқараётганларга берилди.

Глухово ип-газлама комбинатининг мажбуриятлари ва бу йилги режалари ҳақида корхона бош инженери Елизавета Михайловна Кожанова лўндагина қилиб сўзлаб берди. Беш йил мобайнида комбинатда меҳнат унумдорлиги 32 процент оширилиши керак. Лекин улар бу кўрсаткичга тўрт ярим йилдаёқ эришишмоқчи. Ускуналарни янгилаш, уларни тез ўрнатиш, ишчилар малакасини ошириш, бошқариш методларини такомиллаштириш бунинг муҳим омили бўлади.

— Яна бир резервимиз бор, — дея қўшимча қилади комбинат касаба союз комитетининг раиси Клара Ивановна Тихонова. — Янги беш йилликда янги ташаббус туғилди. Беш мингдан кўпроқ ишчи «ҳар бир дастгоҳдан юксак унум билан фойдаланамиз, ишлаб чиқарган ҳар бир метр газламани аъло сифатли қилиб топширамиз», «Беш кунлик топшириқни тўрт кунда бажарамиз» деган шиорларга амал қилиб ишламоқда. Куни кеча Мария Федорова билан Нина Белова комбинатдаги ўхшаш касбларда ишловчилар мусобақасини бошлаб беришди.

Любовь Ивановна Ананьева сўзга чиқади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, комбинат партқомининг аъзоси бўлган бу тажрибали аёл ўзининг қимматли маслаҳатлари билан ёшларни касб-корининг миридан-сиригача ўрганиб олишига ёрдам бермоқда.

Комбинатимизда ҳали бирор киши зиммасига олган мажбуриятини бажармай қолган ҳол юз бергани йўқ, — дейди у. — Бундан буён ҳам шундай бўлади. Гарчи мажбуриятларимиз юксак бўлса ҳам, сўзсиз бажаришга ҳаракат қиляпмиз. Бунда бизга ўхшаш касбдаги кишиларнинг мадади керак, албатта. Ҳаммамиз чиройли ва хушбичим кийинишни хоҳлаймиз. Лекин магазинларда шунақа газлама йўқлиги одамга алам қилади. Бунда бизнинг ҳам айбимиз бор. Лекин бошқалар ҳам ўз айбини тан олсин.

Бу ўринда машинасозлар шаънига, айниқса Пенза машинасозлари шаънига танқидий гаплар айтмоқчимиз. Улар бизларга қўпол машиналар ишлаб чиқаришмоқда. Ишчилар бу машиналарга кўниколмаяпти. Бизда ҳар бир дастгоҳни бошқариш учун секундларгача ҳисобга олишади. Шундай экан, бизга яхши машиналар керак. Хўш, нима учун кўпчилик чет эллардан келтирилган газламаларни ёқтиради? Аслидаку бу газлама бизникининг олдида ип эшолмайди. Лекин жилоси кўзни ёндиради. Лекин бизда шунақа жило берадиган бўёқлар кам. Кимёгарлар бу борада биздан анча қарздорлар.

Ишчи министрлик коллегиясида сўзлаяпти. Ахир, бу В. И. Лениннинг давлатни бошқаришда меҳнаткашларни қатнаштириш керак деган кўрсатмаси амалда бажарилаётганининг ифодаси эмасми?! Л. И. Ананьева коллегияда ишнинг техник жиҳатларини ҳам, маънавий томонларини ҳам тилга олиб ўтди. Ҳар ким ўз корхонасининг планини бажаришнигина ўйламай, қўшнисининг, ўхшаш касбдаги ишчиларнинг, хом ашё етказиб бераётганларнинг иши ҳақида ҳам ўйлаши керак, деб таъкидлади.

— Глухово тўқимачилари ташаббусининг моҳияти нимада? — дея сўз бошлади меҳнатни ташкил қилиш ва иш ҳақи Бош бошқармасининг бошлиғи В. И. Дечисов. — Агар министрликка қарашли барча корхоналарнинг коллективлари ҳам бу ташаббусга қўшилиб, меҳнат унумдорлигини ошириш планини тўрт ярим йилда бажаришадиган бўлса, Иттифоқимиз енгил саноати беш йил мобайнида салкам 200 минг кишининг меҳнатини тежаб қолиши мумкин бўлур эди.

Тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзи Марказий Комитети Президиуми аъзоси Г. С. Семёнова, РСФСР енгил саноат министрининг ўринбосари В. К. Куделин ўртоқлар ҳам тўқимачилар ташаббусини маъқуллаб гапиришди.

СССР енгил саноат министри Николай Никифорович Тарасов мажлисга якун ясаб бундай деди:

— Тўққизинчи беш йиллик планини муддатидан илгари бажариш ташаббусини бошлаб берган Глухово тўқимачиларини ҳар қанча мақтасак оз. Улар 1971 йилдаёқ меҳнат унумдорлиги бўйича зиммаларига олган даражага эришдилар. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига «Минглар шартномаси» ташаббусини бошлаб берган новаторларни чин қалбдан қутлаймиз.

Социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёзиши тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш имконини беради. Бу эса партия XXIV съезди қарорларини бажаришда муҳим омил бўлади.

Ажойиб ташаббус кенг қулоч ёзмоқда. Олдинда қизғин мусобақа, янги изланишлар, янги меҳнат муваффақиятлари турибди. Бу жараёнда мусобақанинг янги-янги қаҳрамонлари майдонга чиқиши турган гап.

А. ДАВИДЬЯНЦ.

* * *

СССР Енгил саноат министрлиги ҳамда тўқимачилик ва енгил саноат ишчи ва хизматчилари касаба союзи Марказий Комитети Президиумининг қарори

В. И. Ленин номли Глухово ип-газлама комбинати коллективининг тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш ва ССР Иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақани кенг авж олдиришга қаратилган ташаббуси маъқуллансин.

«Минглар шартномаси» ҳаракати халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун курашга кенг меҳнаткашлар оммасини сафарбар этиш ҳамда илғор тажрибани ёйишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Иттифоқчи республикаларнинг Енгил саноат министрликлари, тўқимачилик ва енгил саноат ишчи ва хизматчилари касаба союзининг республика, ўлка, область комитетлари зиммасига Глухово комбинати илғор ишчиларининг шу йил 8 январда «Советская Россия», «Радянська Україна», «Звязда» ва «Совет Ўзбекистони» газеталарида босилган хатини муҳокама қилиб, социалистик мусобақани янада кенгайтириш тадбирларини белгилаш вазифаси юклатилсин.

«Минглар шартномаси» бўйича қабул қилинган мажбуриятларнинг ҳамда 1972 йил биринчи квартал якунлари бўйича ва умуман йиллик планнинг қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилиш учун Глухово комбинатида ўхшаш корхоналар вакилларининг учрашуви уюштирилсин.

ВЦСПС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАДА

ПРАГА, 17 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВЦСПС раиси А. Н. Шелепин бошчилигидаги Бутуниттифоқ касаба союзлари марказий советининг делегацияси Чехословакия революцион касаба союз ҳаракати марказий кенгашининг таклифига биноан бугун Москвадан Прагага келди. Делегация составида ВЦСПС секретари П. Т. Пименов, ВЦСПС бўлим мудири В. Е. Сергеев, касаба союзлари Закарпатье область советининг раиси Ю. И. Стенчук, Кинешма шаҳридаги «Красная ветка» фабрикасининг йигирувчиси, РСФСР Олий Советининг депутати З. П. Шмарова бор.

Прага аэродромида ВЦСПС делегациясини Чехословакия Компартияси Марказий Комитети президиумининг аъзоси, Чехословакия революцион касаба союз ҳаракати марказий кенгашининг раиси К. Гофман, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ф. Ондржих, Жаҳон Касаба Союзлари федерациясининг бош секретари П. Жансус ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

БЕШ ЙИЛЛИК—ТЎРТ ЙИЛДА

Сирдарё области корхоналари ва ташкилотларининг тўққизинчи беш йиллик ва 1972 йил планларини муддатидан олдин бажариш юзасидан олган СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Сирдарё область саноати, транспорт, алоқа ва қурилиш меҳнаткашлари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга, Ватанимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш ва совет халқи фаровонлигини оширишга ўз ҳиссаларини қўшишга интилиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

Саноатда 1972 йилги давлат плани маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ҳажми бўйича муддатидан олдин, кечи билан 22 декабрда бажарилади. Кўпгина корхоналарнинг коллективлари ишлаб чиқариш ҳажми бўйича тўққизинчи беш йиллик топшириқларини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 58 йиллиги кунигача бажаришни таъминлаш мажбуриятини олдилар. Бу эса умуман область саноати бўйича беш йилликни муддатидан бир ой аввал якунлаш имконини беради.

Область саноат корхоналари беш йилликнинг иккинчи йилида пландан ташқари 9.5 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан 5210 тонна пахта толаси, 625 тонна линт, 1000 куб метр силикальцит маҳсулотлари, 4800 куб метр йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар, минг тонна оҳак, 15 минг метр зовурбоп қувур, 10 минг квадрат метр гипс прокат плиталар, 700 тонна ун ва кўп миқдорда бошқа маҳсулотлар реализация қилиш мажбуриятини олдилар.

Беш йил ичида меҳнат унумдорлигини 39 процент ошириш таъминланади, 1972 йилда эса меҳнат унумдорлиги планда белгиланганидан 2,6 процент кўп оширилади. Саноат маҳсулоти ҳажмини планда белгиланган миқдорда кўпайтиришнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланади.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш соҳасидаги тадбирларни жорий этиш ва товар маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига беш йиллик ичида пландан ташқари 6 миллион сўм, 1972 йилда эса 1.350 минг сўм фойда олинади.

Ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланиш ва халқ хўжалигида иқтисодий тежашни кучайтириш йўли билан 2,4 миллион киловатт-соат электр энергия, 40 минг квадрат метр ўраш газламаси, 36 тонна сим, 1.080 тонна пахта, 2 минг тонна ёнилғи-мойлаш материаллари тежаб қолинади.

846 та рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиб, йилига 595 минг сўм тежам олинади. Таълимнинг турли формаларида ишчилар ва инженер-техник ходимлардан камида 4700 кишининг малакаси оширилади ва янги кадрлар тайёрланади.

Қурилишда планлаштиришни яхшилаш, капитал маблағларни марказлаштириш илғор технологияни жорий қилиш, қурилиш ишларини индустриялаш ва механизациялаш ҳамда мавжуд қувватлардан тўлиқ фойдаланиш ҳисобига 1972 йилги капитал қурилиш планининг 28 декабргача бажарилиши таъминланади.

Машина ва механизмлардан яхшироқ фойдаланиш, қурилишни индустриялаш ва илғор технологияни жорий қилиш йўли билан беш йиллик давомида меҳнат унумдорлиги 38 процент оширилади. 1972 йилда меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган топшириқ 0.5 процент ортиғи билан бажарилади.

Иқтисод ва тежамкорлик ҳаракатини янада ривожлантириш йўли билан 1972 йилда камида 1100 тонна цемент, 125 тонна металл, 740 куб метр тахта, 350 минг дона ғишт, 355 тонна ёнилғи-мойлаш материаллари тежаб қолинади.

Қурилишнинг таннархи камайтирилади, объектларнинг кўпчилиги «яхши» ва «аъло» баҳолар билан топширилади.

Сирдарё ГРЭСидаги 300 минг киловатт қувватли биринчи энергетика блоки муддатидан аввал фойдаланишга топширилади. Сирдарё шаҳрида «Ташсельмаш» заводи филиалининг биринчи навбати муддатидан олдин ишга туширилади, Гулистон шаҳридаги тикув фабрикаси, уйсозлик комбинати қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилади.

Беш йилликнинг иккинчи йилида камида 250 минг квадрат метр уй-жой, шу жумладан, пландан ташқари 3150 квадрат метр уй-жой қуриб битказилиб, фойдаланишга топширилади. 7200 ўринли мактаблар, 3820 ўринли мактабгача тарбия болалар муассасалари, шунингдек касалхоналар, поликлиникалар, клублар ва бошқа маданий-маиший объектлар муддатидан аввал, 1 сентябргача қуриб битказилади.

Колхоз ва совхозларда 7400 бош мол боқиладиган сигирхоналар, 23 минг товуқ боқиладиган паррандахоналар муддатидан аввал, 5 декабргача қуриб битказилади.

Тўққизинчи беш йилликда Мирзачўлдаги янги ерларни ўзлаштириш поёнига етказилади. 1972 йилда 20 минг гектар янги ер фойдаланиш учун топширилади. 3,5 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади.

Қишлоқ хўжалигига ёрдам бериш кучайтирилади. Область саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг кучи билан колхоз ва совхозларга чорвачилик фермаларини қуриш ва механизациялашда, қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишда ва устахоналарни ускуналашда ёрдам берилади.

Ўрта Осиё темир йўли Ховос бўлимининг коллективи йиллик планни 27 декабргача бажариб, пландан ташқари 60 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб бериш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

Автомобилда юк ва пассажир ташиш йиллик плани муддатидан аввал, 24 декабргача бажарилиб, пландан ташқари 290 минг тонна юк, 874 минг пассажир ташилади. Пландан ташқари 195 минг сўм фойда олинади.

Йўлларни қуриш ва ремонт қилиш йиллик плани 25 декабргача бажарилади ва пландан ташқари 106 минг сўмлик иш қилинади.

Алоқа корхоналари даромадлар йиллик планини муддатидан олдин бажариб, пландан ташқари 10 минг сўмлик маҳсулот беради.

Электр тармоқлари корхоналари электр энергияни реализация қилиш йиллик планини Энергетиклар куни — 22 декабргача бажаради.

Аҳолига маиший хизмат қилиш корхоналари маиший хизмат давлат планини 25 декабргача бажариб, пландан ташқари 100 минг сўмлик маиший хизмат қилади.

Сирдарё область саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бошланган курашга ўз ҳиссаларини қўшадилар ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб оладилар, деб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика ҳукуматини ишонтирадилар.

Бу социалистик мажбуриятлар саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш корхоналари меҳнаткашлари коллективларида муҳокама қилиниб қабул этилган ва область партия-хўжалик активининг йиғилишида маъқулланган.

Наманган область саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари, коммунал-маиший ташкилотлар коллективларининг 1972 йилги СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Наманган областининг меҳнаткашлари партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб, СССР ташкил топган куннинг эллик йиллигини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни ўз зиммаларига оладилар:

Саноатда маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим кўпчилик турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1972 йил учун белгиланган давлат плани муддатидан барвақт, 25 декабрда, беш йиллик плани эса 1975 йил 5 декабрда бажарилади.

Тўққизинчи беш йилликда электр техника маҳсулоти ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ўстириб, уч баравардан зиёд кўпайтириш, химия саноати маҳсулоти ишлаб чиқаришни 1,5 баравар, шойи ва ип газлама ишлаб чиқаришни 2,6 баравар, маҳаллий саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 2,8 баравар кўпайтириш таъминланади.

Область меҳнатчилари материал ресурсларидан ва меҳнат ресурсларидан янада самаралироқ фойдаланиш, меҳнатни ташкил этишни ва ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш, фан, техника ва илғор тажриба ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш асосида 1972 йилда 4000 киловатт соат электр энергияни, 1000 тонна шартли ёқилғини, 1100 тонна цементни, 225 тонна металл, 175.000 дона пишиқ ғишт, 890 кубметр ёғочтахта, 200 тонна ёнилғи-мойлаш материалларини тежаб қолиш мажбуриятини олдилар. 1972 йил планидан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади, меҳнат унумдорлиги пландан ташқари бир процент оширилади, саноат махсулоти ҳажмини планда белгиланганидек кўпайтиришнинг ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади.

Илғор технологияни жорий қилиш, чиқариладиган маҳсулот сифатини яхшилаш, тайёрланаётган буюмлар конструкциясини муттасил такомиллаштириш ҳисобига 1972 йилда пландан ташқари 50 та электр калорифер, 3000 тонна пахта толаси, 250 тонна линт, 30 минг жуфт чарм пойафзал ва калош, 320 тонна тозаланган пахта ёғи, қаймоғи олинмаган 350 тонна сут маҳсулоти, 150 тонна макарон-кондитер маҳсулотлар, 3300 тонна ун, 300 минг шартли банка консерва ва бошқа кўпгина маҳсулотлар берилади.

Фан-техника тараққиётини янада жадаллаштиришга ҳаракат қилиниб, 1972 йилда 75 хилдан ортиқ янги маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. 500 та серунум машина-ускуна ўрнатилади, йилига 2 миллион сўм иқтисодий самара берадиган 700 та рационализаторлик таклифи жорий этилади.

Саноат корхоналарини малакали кадрлар билан таъминлаш учун 1972 йилда 4000 малакали ишчи тайёрланади, 3000 кишининг малакаси оширилади ва уларга бошқа касблар ўргатилади.

Қурилишда капитал маблағларни марказлаштириш, қувватларни кўпайтириш ва улардан янада тўлиқ фойдаланиш, ишлаб чиқаришни ва лойиҳа-смета ишини такомиллаштириш йўли билан 1972 йилги планни қурилиш-монтаж ишлари ҳажми бўйича 26 декабрда, уй-жойларни, мактабгача тарбия болалар муассасаларини ва мактабларни битказиб ишга тушириш бўйича 27 декабрда бажарилади.

Қурилишни янада индустрлаштириш, шунингдек илғор конструкциялар ва материалларни ишлатиш, мукаммал механизмлар, машиналар ва асбобларни қўлланиш асосида Наманган шойи фабрикаси, Парда Турсун номли санаторийнинг икки корпуси, 1000 тонна ҳажмли минерал ўғит сақлайдиган иккита омборни, 600 бош мол боқиладиган сигирхоналарни ҳамда саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданий-маиший соҳалардаги бошқа объектларни муддатидан аввал ишга туширишни таъминланади.

Қурилиш-монтаж ишлари таннархини смета қимматига нисбатан 0.3 процент камайтиришга эришилади. Қурилиш сифати, техникавий савияси ва маданияти оширилади, шу йўл билан объектларнинг камида 70 проценти «аъло» ва «яхши» баҳоларда фойдаланиш учун топширилади.

Автомобиль йўллар қуриш ва ремонт қилиш йиллик плани 20 декабргача тугалланиб, пландан ташқари 120 минг сўмлик иш бажарилади.

Темир йўлда юк ва пассажир ташиш плани 25 декабрда адо этилади. Вагонларнинг юк кўтариш имкониятидан яхшироқ фойдаланиш ва уларнинг юк ортиш-тушириш вақтида бекор туришини камайтириш ҳисобига 3000 дан кўпроқ темир йўл вагони бошқа юклар учун бўшатиб олинади.

Автомобиль хўжаликларида 1972 йилги план 25 декабрда бажарилади, пландан ташқари 360 минг тонна юк ташиб берилади. Юк машиналари, автобуслар ва таксилардан фойдаланиш коэффициенти оширилади. 15 минг сўмлик ёнилғи-мойлаш материаллари ва автомобиль резиналари тежаб қолинади.

Янги автомат-телефон станциялар қуриш ва ишлаб турганларини реконструкция қилиш ҳисобига беш йил мобайнида АТСлар ҳажмини 6.5 минг номер миқдорида кўпайтиришга эришилади, шу жумладан 1972 йилда Тўрақўрғонда 500 номерли станция ишга туширилади.

1972 йилда аҳолига пландан ташқари 250 минг сўмлик хизмат қилинади ва йиллик план 14 декабрда бажарилади. Поридаги маиший хизмат уйи қурилиб, фойдаланиш учун топширилади, маиший хизмат кўрсатадиган камида 60 та цех, павильон ва пункт ишга туширилади, колхоз ва совхозларда 30 та комплекс қабул пункти ташкил этилади.

Давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотининг 1972 йилги плани 29 декабрда бажарилади, аҳолига планга қўшимча равишда 1,7 миллион сўмлик мол сотилади.

Бу социалистик мажбуриятлар меҳнаткашлар коллективларида муҳокама этилиб қабул қилинган ва область партия-хўжалик активи йиғилишида маъқулланган.

ЯНГИ КОРХОНАЛАР

Қашқадарё областида бинокорлик материаллари корхоналари кўпаймоқда. Яқинда ана шундай корхоналардан яна бири ишга тушди. Шаҳрисабз районида қурилаётган қум-шағал саралаш заводи биринчи маҳсулот бера бошлади.

Корхона тўла қуриб битказилгач, йилига 1 миллион 200 минг куб метр шағал тайёрлаб бера бошлайди.

Т. ИБОДОВ.

Шунингдек, газетамизга хат юборган уйчилик Қ. Тўраев, бағдодлик М. Ҳайдаров, тўрткўллик М. Рўзимов, қашқадарёлик Б. Жабборов, фарғоналик М. Аҳмедов, юқори чирчиқлик К. Раҳматуллаев, тошкентлик О. Фармоновлар ҳам қурилиш коллективлари эришаётган меҳнат зафарлари ҳақида ёзиб юборишган.

Агрессорларга лаънат!

Ўзбекистон саноат корхоналарида, қурилишларида, колхоз ва совхозларида, ўқув юртларида Америка ҳарбийларининг Ҳинди-Хитойдаги агрессив ҳаракатлари муносабати билан норозилик митинглари давом этмоқда.

● ШЕРОБОД районидаги «Партия XXII съезди» колхозида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари Вьетнам шаҳар ва қишлоқларининг ваҳшиёна бомбардимон қилинаётганлигини ғазаб билан лаънатладилар. Илғор пахтачилик бригадасининг раҳбари У. Аҳмедов бутун мажлис аҳлининг фикрини ифодалаб, бундай деди:

— Биз, совет кишилари ҳамиша тинчлик тарафдорлари бўлиб келдик, ҳозир ҳам тинчлик бўлишини талаб қилмоқдамиз. Америка империалистларининг агрессиясини даф қилишда, ўз мамлакатининг мустақиллигини ҳимоя этишда вьетнамлик қардошларимизга ёрдам бериш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Ленин номли, Киров номли колхозларда, «Узсельхозтехника» район бирлашмасида ва Шерободдаги бошқа бир қанча коллективларда Ҳинди-Хитой халқларини ҳимоя қилишга бағишланган кўп кишилик митинглар бўлиб ўтди.

● НАМАНГАН область Уйчи районидаги Калинин номли колхоз клубида шу хўжалик ва қўшни Энгельс номли колхоз пахтакорларининг бирлашган митинги бўлиб ўтди.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, Энгельс номли колхоз раисининг ўринбосари А. Мирзараҳмонов қуйидагиларни айтди:

— Америка империалистлари Ҳинди-Хитойдаги босқинчилик ҳаракатлари билан халқларнинг эсига гитлерчи босқинчиларнинг ёвузликларини келтирмоқдалар. Тарих уларнинг бу қилмишларини асло кечирмайди. Биз Америка ҳарбийларининг ВДР шаҳар ва қишлоқларига қароқчиларча қилаётган ҳужумлари дарҳол тўхтатилишини қатъиян талаб этамиз.

Митингларнинг қатнашчилари қабул қилган резолюцияларда АҚШнинг агрессив сиёсатини ғазаб билан қораладилар. АҚШнинг ҳамма қўшинлари Ҳинди-Хитойдан олиб чиқиб кетилишини талаб қилдилар.

Фотолавҳалар

Суратларда: (юқоридан) Тошкент трикотаж фирмасининг ишчиси Зиёда Содиқова, республикамиз пойтахтидаги трактор йиғув заводининг ишчилари Носир Содиқов ва Марям Зайниддиноваларни кўриб турибсиз. Улар тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли бошладилар. Ҳар учала ишчи смена топшириқларини мунтазам ошириб адо этишяпти.

И. Глауберзон фотолари.

ХУШХАБАРЛАР

ГАЗ МИҚДОРИ БИР ЯРИМ МИЛЛИАРД КУБ МЕТР КЎПАЙТИРИЛДИ

Бухоро—Тошкент, Фрунзе—Олмаота газ магистралининг ходимлари қўшимча газ қувурлари қурмасдан ҳам лойиҳада кўрсатилганига қараганда йилига бир ярим миллиард куб метр табиий газни кўпроқ юборишга муваффақ бўлдилар. Узунлиги тўрт минг километрга яқин бўлган бу трасса, ҳамда бақувват компрессор станциялари ва бошқа иншоотлар ўн йилдан бери ишлатилиб келинмоқда. Ўн йиллик тажриба бу иншоотларнинг ғоят мустаҳкам эканлигини кўрсатди. Шу туфайли газ босимини бир атмосфера кўпайтириш, шунингдек, Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Қозоғистон шаҳар, қишлоқларида ўнлаб саноат корхоналарини, коммунал шохобчаларини газ магистралига планда кўрсатилган муддатдан олдинроқ улаб қўйиш мумкин бўлиб қолди. Бу йил истеъмолчиларга ҳар куни пландан ташқари 3—4 миллион куб метр газ берилиб турилади.

Газ қувури қуввати кўпайтирилганлиги натижасида Ўрта Осиё республикаси ва Қозоғистоннинг халқ хўжалигига берилаётган ёқилғининг айрим кунларда ва мавсумий камайиб қолиши машаққатидан қутилдилар.

(ЎзТАГ).

ОППОҚ ЦЕМЕНТ

АНГРЕН. Ангрендаги қурилиш комбинати биноларга пардоз бериш учун ишлатиладиган оппоқ цемент ишлаб чиқара бошлади. Бу комбинатда Ўзбекистонда биринчи завод автомат ишга туширилди. Шу заводда маҳаллий хом ашёдан қимматли пардозлаш материали ишлаб чиқарилади, бундай маҳсулотни завод йилига 40 минг тонна тайёрлаб бера олади. Корхонада ранг-баранг цемент ишлаб чиқариш ҳам мўлжаллаб қўйилди.

Ангрен заводи — республика цемент саноатининг тўққизинчи беш йилликда ишга туширилган биринчи корхонаси. Ҳозирги вақтда Навоий шаҳри яқинида мамлакатнинг энг катта цемент корхоналаридан бири қурилмоқда. Бу завод ҳар йили 2,2 миллион тонна портланд-цемент ишлаб чиқара олади. (ЎзТАГ).

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Шу кунларда Охунбобоев номли Андижон область ўзбек давлат музикали драма ва комедия театри ижодий коллективи пахтакорларга маданий хизмат кўрсатмоқда. Театр санъаткорлари областнинг қатор район ва шаҳарларида катта программада концерт томошалари билан чиқмоқда. Минглаб колхозчилар, совхоз ишчилари театрнинг «Лайли ва Мажнун», «Нодира», «Ҳолисхон», «Рустам», «Насриддиннинг бошидан кечирганлари», «Салтанат ларзада», «Нури дийдам Володя» каби спектаклларини мамнунлик билан томоша қилмоқдалар.

СССР ташкил топганига 50 йил тўлиши муносабати билан юбилей олдидан ўтказилаётган ўзига хос бу санъат байрами областнинг Андижон, Избоскан, Балиқчи районларида катта шодиёнага айланиб кетди.

Санъат байрами 1 мартгача давом этади. Театр артистлари «Зангори экран»да ҳам чиқадилар.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТХОНЛАР ХИЗМАТИДА

ФАКТЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

Ишдан сўнг маданий дам олгимиз, радио эшитгимиз ва телевидение кўрсатувларини томоша қилгимиз келди. Бизнинг колхозимиз ҳам электрлашган. Аммо қувват камлигидан лампочкалар жуда хира ёнади. Бу ҳол радио эшитиш ва телевидение эшиттиришларини томоша қилиш имконини бермаётир. Водопровод сувидан баҳраманд эмасмиз. Шу мазмундаги хатни редакцияга Хатирчи районидаги Каттасой қишлоғида истиқомат қилувчи бир гуруҳ кишилар йўллашган. Хатни текшириш ва чора кўриш учун Хатирчи район ижроия комитетига юборилди. У ердан қуйидаги жавоб олинди:

Хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Каттасой қишлоғи юқори қувватли электр линиясига уланди. Сув таъминотини яхшилаш тадбирлари кўриляпти. «Партия XXII съезди» колхозининг правлениеси 1972 йилда Каттасой қишлоғида водопровод қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашга киришди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ТАШКИЛОТЧИ ВА ТАРБИЯЧИ

Бу корхонада тайёрланган маҳсулотларни республикамиздаги деярли барча завод ва фабрикаларда учратиш мумкин. Абразив маҳсулотларига талаб ўсиб бораяпти. Корхонага кун сайин тобора кўпроқ буюртмалар тушмоқда. Шу туфайли комбинат цехлари ҳам йил сайин кенгайиб боряпти, янгидан-янги автомат ва ярим автомат агрегатлар ишга туширилмоқда. Ишлаб чиқариш механизациялашиб бораётир. Бу ерда ҳар бир кишининг ўрни, ишлаб чиқаришга қўшаётган ҳиссаси белгили. Ана шу сабабли улар ҳақида доимий ғамхўрлик қилинаётгани, унумли меҳнат ва яхши ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма шароит яратиб берилаётгани табиий ҳолдир.

Комбинат партия комитетида бўлиб ўтган суҳбат мавзуи ҳам ишчилар ҳақида, уларга кўрсатилаётган ғамхўрлик тўғрисида, инженер-техник ходимларнинг коллектив орасида олиб бораётган ташкилотчилик ва тарбиявий ишлари ҳақида борарди. Корхона партия комитетининг секретари Вера Хамова суҳбат орасида коммунист Маҳмуд Пўлатовнинг ибратли ишлари тўғрисида сўзлаб берди.

Маҳмуд Пўлатов монокарунд цехининг катта мастери, тажрибали мутахассис, цех бошлангич партия ташкилотининг секретари, ишчиларнинг яхши маслаҳатчиси. Цехдаги бошқа мастерлар ундан ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва кишиларни тарбиялаш соҳасида кўп тажриба ўрганишган. М. Пўлатов ҳар бир коммунист, ҳар бир ишчининг ўз малакаси ва билимини тинмай ошира бориши, ҳар доим унумли меҳнат қилиши тўғрисида ғамхўрлик қилади.

Цехдаги 15 коммунистнинг ҳаммаси ҳам ишлаб чиқариш илғорлари, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатиб, меҳнат қилмоқдалар. Улар Тошкентдаги абразив маҳсулотлари комбинатида биринчи бўлиб шлиф материаллари ва 20-10 микронли донадор монокарунд маҳсулотларига давлат сифат белгиси учун кураш ташаббускори бўлиб чиқдилар.

Комбинат цехларидаги бошлангич партия ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг Череповец металлургия заводида раҳбар ва инженер-техник ходимларнинг коллектив аъзоларини ғоявий-сиёсий тарбиялашда иштироки тўғрисида яқинда қабул қилган қарори муҳокама қилинди. Ана шу соҳада комбинат коллективи ўртасида олиб борилаётган ишлар чуқур таҳлил этилди, рўй бераётган баъзи камчиликлар қаттиқ танқид қилинди.

Дарҳақиқат раҳбар ва тарбиячи ҳисобланган мастерлар, бригада, смена ва цех бошлиқлари, инженер-техник ходимларсиз ишлаб чиқаришни самарали юритишни тасаввур этиб бўлмайди. Улар олиб бораётган катта тарбиявий ишлар ташкилотчилик ва ишчанлик вазиятини вужудга келтирмоқда.

Бундан ўн йил аввал Эгамберди Исаев халқаларни механизация усулида тайёрлаш цехига шогирд бўлиб ишга келган эди. Тажрибали мастерлар ёрдамида бир неча касб эгаси бўлди. Ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам ошириб бажара бошлади. Ўқиди, ўрганди, тажрибали ишчилар қаторидан ўрин эгаллади. Кўп ўтмай у партия сафига қабул қилинди, аввал мастер, сўнг катта мастер қилиб тайинланди. Техникага меҳр, кишиларга муҳаббат, уларга таъсир ўтказа билиш, унумли меҳнат қилишга йўллаш — бу ажойиб фазилатлар Эгамберди Исаевнинг ишлаб чиқаришнинг моҳир ташкилотчилари қаторидан ўрин олишига сабаб бўлди. Тўққизинчи беш йиллик планни уч ярим йилда бажариш ташаббускори бўлиб майдонга чиқди.

Корхонада Эгамберди Исаев каби ўнлаб тажрибали мастерлар, инженер-техник ходимлар бор. Уларнинг ҳаммаси ҳам ишчиларнинг яхши маслаҳатчиси ва тарбиячисидир. Ҳамма вақт — иш устида ҳам, дам олиш пайтларида ҳам улар ишчилар билан бирга. Шулар ҳақида ғамхўрлик қиладилар. Ўтказиладиган тематик кечаларнинг, мазмунли суҳбатларнинг ташаббускори бўладилар. Яқинда корхонада бўлиб ўтган ёшлар тарбиясига оид тематик кеча ҳам комбинат инженер-техник ходимларининг ташаббуси натижаси бўлди.

Кишиларни ғоявий-сиёсий тарбиялашда раҳбар ва инженер-техник ходимларнинг ролини кучайтириш корхона партия ташкилотининг кундалик фаолиятидан ўрин олмоқда. Партком яқинда инженер-техник ходимлар, цех, смена ва бригада бошлиқлари, мастерларнинг йиғилишини ўтказди. Унда партия комитетининг аъзоси, корхона директори В. Редко КПСС XXIV съезди қарорлари асосида инженер-техник ходимлар олдида турган вазифалар тўғрисида доклад қилди. Йиғилишда инженер-техник ходимларнинг техника тараққиётини кучайтириш, ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаш, ишчиларни ғоявий-сиёсий тарбиялашдаги роли ва ўрни тўғрисида муҳим гаплар бўлиб ўтди.

Юксак тараққий этган ишлаб чиқариш корхонанинг барча коллективидан катта масъулият талаб қилади. Эндиликда комбинатда меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш ва чуқур иқтисодий билимсиз ишлаш мумкин эмас. Ана шу сабабли корхона партия ташкилоти коммунистлар ва барча ишчиларнинг иқтисодий ва сиёсий билимларни эгаллашини ўз олдига асосий вазифа қилиб қўйди. Бу ерда партия ўқуви системасининг бошлангич, ўрта ва олий звенолари иш олиб бормоқда. 170 коммунистнинг ҳаммаси партия ўқувига жалб этилган. Корхонадаги барча ишчилар коммунистик меҳнат мактабларида билим оладилар.

Партия ўқуви ҳамда тўгаракларда олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар, ўрта звенодаги раҳбар кадрлар, инженер-техник ходимлар пропагандистлик қилмоқда. Масалан, монокарунд цехининг бошлиғи Владимир Краснодед уч йилдан бери коммунистик меҳнат мактабида пропагандистлик қиляпти. Цехдаги ишчиларнинг ҳаммаси машғулотларга тўла қатнашади. Унда илғор технология, прогрессив иш усуллари, ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибалари ўрганилади. Яхши йўлга қўйилган таълим-тарбия цехнинг ҳар доим олдинда боришига сабаб бўлмоқда. Цех коллективи комбинат партия ташкилоти, дирекцияси ва касаба союзлари маҳаллий комитетининг кўчма Қизил байроғини бир неча йилдан бери қўлда сақлаб турибди.

Ремонт қурилиш цехининг бошлиғи Алексей Фокин ҳам коммунистик меҳнат мактабининг пропагандистидир. Цехдаги 60 ишчи ана шу мактаб машғулотларига қатнашмоқда. Ўтган бир йил давомида цехда тўртта коммунистик меҳнат бригадаси ташкил топди. О. Иброҳимов, М. Мамлиев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари социалистик мусобақада корхона илғорларидир.

Комбинат бош бухгалтери Григорий Сустин, техника бўлими бошлиғининг ўринбосари Фетислям Эмираметов, катта мастер Владимир Кружилинлар ҳам партия ўқуви системасида пропагандистлик қилаётирлар. Корхона бош бухгалтери Григорий Сустин яқинда навбатдаги машғулотни ўтказди. У машғулотга тайёрланар экан, жуда кўп манбаларни, корхона ҳаётига оид факт ва рақамларни ўрганди. Унинг «Абразив маҳсулотлари учун зарур бўлган хом ашёдан фойдаланишни янада яхшилаш тўғрисида» ўтказган қизиқарли, мазмунли машғулоти тингловчиларда чуқур таассурот қолдирди.

Партия ташкилоти ишлаб чиқариш раҳбарларининг иқтисодий ва сиёсий билим олиши ҳақида ҳам ғамхўрлик қилмоқда. Мастерлар, бригада ва смена бошлиқлари марксча-ленинча таълимот ва КПСС XXIV съезди материалларини чуқур ўрганмоқдалар. Улар қатъий программа асосида ўтказиладиган «Мастерлар куни»да ўз тажрибаларини сўзлаб берадилар, фикр олишадилар, бир-бирларини мусобақага чақирадилар. Ёшларга ўз ҳаёт йўлларини гапириб берадилар. Ётоқхона ва ишчиларнинг уйларида бўлиб, уларнинг оилавий аҳволи, турмуши, фарзандлари тарбияси билан қандай шуғулланаётганларини кузатиб борадилар. Ишчиларнинг таклиф ва ташаббусларини кенг ёйиш учун кураш олиб борадилар. Масалан, бош конструктор ўринбосари Николай Костров ўтган йили Маннон Абдураҳмонов ва Мустафо Шариповларнинг рационализаторлик таклифи устида ишлаётганликларини эшитиб, улар билан суҳбатлашди, тегишли ёрдам ва маслаҳатлар берди. Натижада бу икки ишчи киритган таклиф корхона учун бир неча минг сўм иқтисодий фойда берди. Бундай мисолларни комбинат ҳаётида жуда кўплаб учратиш мумкин.

Комбинат тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилини катта меҳнат муваффақиятлари билан якунлади. Абразив маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан олдин ошириб бажарилди. Ҳозир бу ерда январь ойи плани уддаланиш арафасида. Меҳнат унумдорлиги ошиб боряпти. Корхона партия ташкилоти тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида коллектив олдида турган катта вазифаларни муваффақиятли адо этмоқ учун партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни кучайтириши, раҳбар ва инженер-техник ходимларнинг коллективни ғоявий-сиёсий тарбиялашга янада актив иштирок этишига эришмоғи лозим.

Р. ТУРСУНОВ.

Улуғ ВАТАНИМИЗДА

СУТ ЗАВОДИ

● ТАЛЛИН. Кохта-Яревск сут маҳсулотлари заводи ишга туширилди. Корхона тўла қувват билан ишга тушганидан кейин технологик линия бир сменада 1,5 тоннага яқин қаймоқ ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқара олади. Завод Сланцев ҳавзасининг кончилари ҳамда Ленинград области районларининг аҳолисини ана шу маҳсулотлар билан таъминлайди.

Эстонияда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш бешинчи беш йилликда учдан бир ҳисса кўпаяди. Айниқса ярим фабрикат, гўшт ва колбаса ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Гўштли ва сут маҳсулотларининг ярмига яқини республика ташқарисига чиқарилади.

ОЗУҚА САНОАТИ

● БЕНДЕР заводи қуруқ ачитқининг биринчи навбатини харидорларга жўнатди. Завод ҳар йили чорва моллари учун оқсил моддалари кўпайтирилган озуқалардан 10 минг тоннасини тайёрлаб беради.

Яқиндагина ишга туширилган Бендер комбикорма ишлаб чиқарувчи завод ҳам йилига минг тонна озуқа тайёрлаб бера олади. 1975 йилда ана шундай заводлардан яна иккитасини Молдавиянинг шимолида қуриш кўзда тутилган.

БИР ЯРИМ МИНГ ЖУФТ ПОЙАФЗАЛ

● ТБИЛИСИ. Манглиси посёлкасидаги Тбилиси «Исани» пойафзал фабрикасининг филиали йил бошидан бери 20 минг жуфт болалар пойафзали ишлаб чиқарди.

Филиал йилига бир ярим миллион жуфт пойафзал ишлаб чиқариш қувватига эга.

КЎПЛАБ ҚЎЗИ ОЛИНМОҚДА

● БОКУ. Шаумян номидаги колхознинг бош чўпони А. Султонов кузги-қишки қўзилатишда ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан қўзи олди. Бу Озарбайжонда энг юқори кўрсаткич ҳисобланади. Унинг чўпонлик касбини эгаллаган умр йўлдоши Сугра Султонова ҳам ҳар юз совлиқдан 105 тадан қўзи олишга эришди.

ЙИРИК ПАРРАНДАЧИЛИК ФЕРМАСИ

● ПАВЛОДАР. Павлодар областининг «Чернорецкий» совхозида Қозоғистонда йирик ҳисобланган механизациялашган паррандачилик фабрикасининг қурилиши бошлаб юборилди. Ферма шу йилнинг ўзида дастлабки ўттиз минг зотли ўрдакларни қабул қилиб олади.

МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН

● ОДЕССА. Коминтерново қишлоғида хирургия, терапевт, болалар, инфекцион бўлинмалари, клиник лабораториялар, физитерапия кабинетларига эга бўлган йирик касалхона ишга туширилди. Шунингдек иккита операция зали, медицинанинг янги ускуналари билан жиҳозланган рентген кабинети ҳам бор. Касалхона бир йўла 250 беморни қабул қила олади. Касалхона давлат ва колхоз маблағига қурилди.

Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?

ИМКОНИЯТ КАТТА-Ю, АММО...

— Аҳолига маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш ва такомиллаштириш халқ фаровонлигига тобора кўпроқ таъсир қилаверади. Ўтган беш йиллик мобайнида умуман мамлакатда кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми тахминан икки баравар, қишлоқ жойларда эса, салкам уч баравар кўпайди. Кирхоналар, кийим-бошни химиявий тозалаш фабрикалари, ательелар билан бир қаторда хизмат кўрсатишнинг бошқа турлари, масалан, квартираларни ремонт қилиш, кийим-бош, пойафзал, рўзғор машиналарини ремонт қилиш корхоналари тармоғи ҳам ривожлантирилади.

СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ А. Н. Косигиннинг СССР Олий Совети учинчи сессиясида қилган докладида олдинга сурилган ана шу режалар — халқнинг фаровонлиги тўғрисида партия ва ҳукумат ғамхўрлигининг ёрқин исботидир. Аҳолининг маиший эҳтиёжини тўларок ва яхшироқ кондириш тадбирлари янги беш йиллик планда алоҳида кўрсатиб ўтилган.

Хоразм области шаҳар ва қишлоқларида меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида кейинги даврда анча ишлар қилинди. Ўтган беш йилликда янгидан 7 та маиший хизмат кўрсатиш комбинати 234 та устахона, ателье ва бошқа тар[...]лар ишга туширилди.

1971 йилнинг ўзида қишлоқларда 51 та маиший хизмат шохобчалари, 21 та комплекс қабул пункти, 24 минг сўмлик ускуналар ишга туширилди, маиший хизмат корхоналарида планлаштиришнинг янги системасига кўчиш амалга оширилди.

Колхоз ва совхозлар экономикаси равнақ топаётганлиги хўжаликлар маблағи ҳисобига маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар тармоғини бунёд этиш учун моддий имкониятни вужудга келтирди. Янгиариқ районидаги «Правда», Алишер Навоий номли колхозлар, Ал-Хоразмий номли совхоз, Боғот районидаги Наримонов номли, Жданов номли, Шовот районидаги «Ленинизм» колхозлари, Гурлан районидаги «Гулистон» совхози ва бошқа талай хўжаликларда аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилашда ибратли ишлар амалга оширилди.

Эътироф қилиш керакки, пахтачиликда машъал бўлиб келаётган, экономикаси йилдан-йилга тараққий этаётган областда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳозирги талаб даражасида эмас. Мавжуд 96 колхоз ва совхознинг 19 тасида маиший хизматнинг стационар тармоғи йўқ, 37 хўжаликда хизматнинг атиги бир тури, 24 колхозда эса фақат икки тури бор. Кўпчилик қишлоқларда ремонт устахоналари, ательелар ташкил этилмаган. Маиший комбинатлар, ҳаммомлар қуришга бефарқ қаралмоқда.

Айниқса, Гурлан райони хўжаликларида аҳоли эҳтиёжини қондиришга етарли эътибор берилмаётир. Колхозчилар холодильник, телевизор, кир ювиш машинаси ва бошқа рўзғор буюмларини ремонт қилиш учун шаҳарга қатнаб овора бўлишади. «Ўзбекистон» ва Ҳамза номли колхозларнинг раислари С. Ёқубов ва С. Отажонов ўртоқлар «стажи» катта раислардан. Лекин, аҳолининг турмуш эҳтиёжи ҳақида жонкуярлик қилишга вақт топишмаяпти.

Шунингдек, Шовот ва Урганч районларида қатор колхозларда тикув машинаси, пилесос, фотоаппарат ва бошқа электр асбобларни ремонт қиладиган устахоналар ташкил қилинмаган. Кирхона, ҳаммом, прокат пунктлари йўқ.

Ҳазорасп район маиший хизмат комбинатида пойафзал тикиш ва ремонт қилиш цехи ва бошқа айрим цехлар планни сурункасига бажармаётир. 3144 сўмлик прокат буюмлари бўла туриб, аҳолига ижарага берилмаяпти. Маиший хизмат уйи қурилиши чўзилиб кетди. Комбинат директори С. Матназаров, бош инженер Э. Ўринов ўртоқлар қишлоқ аҳолисига маиший хизматни яхшилашда фаолиятсизлик кўрсатмоқдалар.

Янги беш йилликда колхозлар ва совхозларда маиший хизмат кўрсатадиган 75 та доимий тармоқ, маиший хизмат уйлари, кўпгина ательелар, кирхоналар, кийим-бошни химиявий тозалаш фабрикалари қурилиши кўзда тутилмоқда. Қурилиш ишларини тезлатишда колхозлар ва совхозларнинг имкониятидан етарли фойдаланилмаётир, маҳаллий Советлар маиший хизмат корхоналари қурилишига жиддий раҳбарлик қилмаётирлар. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш область бошқармаси (бошлиғи О. Хусаинов) план тузиш, тадбирлар белгилаш билан чекланиб, амалий ишда ташаббус, ташкилотчилик кўрсатмаётир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДЎСТЛИК УРУҒИ

Тожикистондан хат

Совет кишилари бир-бирлари билан дўст, ўртоқ, биродардирлар. Ўзбеклар билан тожиклар азалдан шундай. Бу дўстлик Советлар замонамизда янада кучайди ва камол топди. Эндиликда ўзбеклар билан тожиклар оға-ини, қуда-андага айланиб кетди. Бугун ўзбек халқи эришган ғалабани тожик халқи ўзиники дея олади, эртага тожик халқи қўлга киритган муваффақиятни ўзбек халқи ўзиники дейиши мумкин. Ҳар икки халқнинг мамлакатимиздаги барча қон-қардош халқлар билан дўстлиги, ҳамкорлиги ҳам тобора мустаҳкамланиб бормоқда.

КПСС XXIV съезди тўққизинчи беш йилликда мамлакатимизда пахта етиштиришни кескин кўпайтириш ва 1975 йилга бориб унинг ялпи миқдорини 7,0-7,2 миллион тоннага етказиш вазифасини қўйди. Катта карвон сафида улуғ норнинг алоҳида ўрни бор деганларидек, бу улкан вазифани ҳал қилишда ўзбек ва тожик пахтакорларининг ўзига хос ўрни, тутган мавқеи бордир. Ҳар икки халқ меҳнаткашлари ҳосилдорлик ва ялпи тоннани кўтаришда мамлакатимиздаги барча пахтакорларга карвонбошилик қилиб келмоқда.

Ўзбекистон пахтакорлари 1971 йилда она-Ватанга 4 ярим миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бериб, мисли кўрилмаган меҳнат ғалабасига эришдилар. Планддан ташқари топширилган 560 минг тонна пахта меҳнат аҳли шуҳратидир. Тожик пахтакорлари ҳам пахта тайёрлаш давлат планинигина эмас, балки, зиммага олган социалистик мажбуриятини бажариб, қонқардош халқлар олдидаги интернационал бурчини шараф билан ўтадилар. Бу улкан ғалабага бизнинг колхозимиз меҳнат аҳли ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди.

Биз 1970 йилда пахта тайёрлаш планини бажара олмай давлатдан қарздор бўлиб қолдик. Бунга сабаб шуки, ҳамма пахта ерларимизни вилт босиб кетди, йил ўн икки ой пешана тери тўкиб меҳнат қилинди-ю ғалвир сувдан кўтарилганда ер чизиб қолинди. Мутахассислар, тажрибакор деҳқонлар бу балодан қутулиш йўлларини излай бошладилар. Ана шундай кезда ўзбек дўстларимиз яна ёрдам қўлини чўздилар. Биз 1947 гектар майдонда ғўза ўстириб пахта етиштирамиз. Шунга етарли вилтга чидамли, саралаган чигитни ўзбеклар диёридан олдик. Бизгина эмас, қўшни районлар, колхозлар, совхозларнинг пахтакорлари ҳам ўзбек олимлари, уруғшунослари, тажрибакор деҳқонларининг меҳнати билан бунёдга келтирилган вилтга чидамли пахта уруғлик чигитидан баҳраманд бўлдилар. Айни кезда тожиклар диёрида етиштирилган чигитни ўзбек деҳқонларига туҳфа қилдик.

Ўзбек уруғшунос олимлари етиштирган пахта навлари бизнинг ер ва об-ҳаво шароитимизга жуда мос келяпти. Шуни айтиш ўринлики, биз янги навларнинг ҳаммасини экиб, ўсимликларни агротехника қоидалари асосида парваришлаб пахтадан юқори ҳосил оляпмиз. 1971 йилда 1159 гектар майдонга «159-Ф» навли чигит экиб, ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта хирмони кўтардик. Сорт анча юқори бўлди, ишчи кучи кам сарфланди, ҳосил деярли техника воситаси ёрдамида етиштирилди.

Мамлакатимиз енгил саноати ингичка толали пахтани кўпроқ талаб этмоқда. Биз ўтган йили тажриба учун 30 гектар майдонга «6030-С» навли пахта чигитини экдик. Деҳқонларимиз биринчи марта шундай нав чигит ғўзасини парвариш қилишларига қарамай гектаридан 32 центнердан ҳосил олдилар. Тажриба шуни кўрсатдики, ўзбеклар диёрида етиштирилган ингичка толали пахта чигити тожиклар диёрининг серунум ерларида ҳам тез кўкариб чиқади, яхши ўсади, юқори ҳосил беради. Келажакда «6030-С» навли чигитни кенг майдонларга экишни кўзда тутмоқдамиз.

Колхозчи деҳқонларимиз 101 гектар майдонда «108-Ф» навини ўстирдилар. Эътироф этиш керакки, бу нав кутилганча ҳосил бермади. Тўғри, пахта тез пишди, тола анча узун бўлди. Лекин вилтга чалинганлигиданми бошқа нав пахталарга қараганда камроқ — 29,8 центнердан ҳосил берди. Мен бу билан «108-Ф» навини камситмоқчи эмасман. Эҳтимол биз агротехника қоидаларига риоя қилмагандирмиз. Ҳар ҳолда олимлар билан тажрибакор деҳқонларимиз бу навни янада яхшилаш устида қунт билан иш олиб борсалар яхши бўлур эди деган фикрни баён этиб ўтмоқчиман.

Ўзбек уруғшунос олими Содиқ Мираҳмедовнинг номи тожиклар диёрига тез тарқалди. Бизнинг колхозимиз пахтакорлари Содиқ ака яратган «Тошкент-2» навли янги пахта чигитини тажриба учун 657 гектар ерга экдилар. Чигит ҳамма майдонларда бехато униб чиқди. Уяларга белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган сеялкалардан фойдаланилгани учун ягана ўтказишга ҳожат қолмади. Ёз ойларида ўсимлик барқ уриб ўсди. Колхозимиз Ҳисор водийсига жойлашган, тоғ бағри зонаси ҳисобланади. Шунга қарамай қиш фаслида совуқ, ёз фаслида иссиқлик ҳарорати юқори бўлади. Янги нав пахта ўсимлиги жазирама иссиқ кунларда ҳам ўсиш ва ривожланишдан тўхтамади, ҳосил ёнига ҳосил қўша борди.

Колхозчи деҳқонларимиз, гвардиячи механизаторларимиз ғўза парваришини икки томонлама ўтказдилар. Мутахассисларимиз тупроқ қатламида намлик нормал ҳолда бўлишини кузатиб бордилар, сув режими устидан назорат ўрнатдилар. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш ҳамманинг диққат марказида бўлди. Шуниси диққатга сазоворки, ғўзаларни очиқтирмай ўғит бериш, чанқатмай суғориш бутун ёз фаслида кун тартибида турди. Лекин бундан асосий эътибор «Тошкент-2»га қаратилибди-ю бошқа навлар камситилибди, деган хулоса чиқармаслик керак. Ҳамма нав пахта ўсимликларини меҳр билан парвариш қилдик. Натижа чакки бўлмади, «Тошкент-2» нави экилган майдонларнинг ҳар гектаридан 41 ярим центнердан «оқ олтин» хирмони кўтардик. Ваҳолонки, илгари ана шу майдонларни вилт босганлиги туфайли ҳосилдорлик кескин пасайиб кетган эди. «Тошкент-2» нави бизнинг шароитимизда ўзининг вилтга чидамли эканлигини кўрсатди.

Бу навнинг афзалликларини кўрсатувчи айрим мисолларни тилга оламиз. Жўра Раҳмонов бошлиқ бригада аъзолари 72 гектар ерга «Тошкент-2» нав чигитини экди. Анча кам меҳнат ва маблағ сарфлашига қарамай гектаридан 44 центнердан ҳосил олди. Чачабой Дўстов, Раҳматулло Маматқулов, Холмўмин Йўлдошев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда ҳам шу нав чигити экилиши, пешана тери тўкиб меҳнат қилиниши туфайли гектар ҳисобига 41-42 центнердан пахта олинди, айрим бригадаларда ҳосилдорлик сал кам 43 центнерга борди. Мана шу мисолларнинг ўзигина «Тошкент-2» навининг истиқболи порлоқ эканлигидан дарак беради.

Яна шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, хўжалигимизда теримни комплекс механизациялаш борасида катта ишлар олиб боріляпти. Эндиликда терим машиналари ҳукмрон кучга айланди. «Тошкент-2» нави машиналарнинг мижозига жуда мос келди. Кўпчилик бригадаларимизда бор ҳосилни қўл кучи ишлатмай «зангори кема»ларда териб олдик. Натижада фурсатдан ютдик, терим суръати тезлашди, биринчи сорт пахта кўпайди. Маҳсулот таннархи эса кескин камайиб колхозимизнинг ялпи, колхозчиларимизнинг шахсий даромади ошди. Буларнинг ҳаммаси янги нав пахта ва машиналар шарофатидир. Колхозимиз давлатга 7062 тонна пахта сотиб социалистик мажбуриятини ҳам бажарди, ўтган йиллардаги доғ ювилди, шуҳрат тикланди. Бунинг учун ўзбек уруғшунос олимларига, тажрибакор деҳқонларига миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Колхозимиз уруғчилик хўжалигига айланди. Бултур тайёрлаган пахтамизнинг ҳаммаси уруғлик учун қабул қилинди. 1972 йилда биз ҳамма майдонларга «Тошкент-2» нав пахта чигитини экамиз. Ҳисор водийсидаги бошқа колхозлар ҳам шу чигитни экиб, пахтадан юқори ҳосил етиштиришга азми қарор қилдилар. «Тошкент-2» нав пахта чигитининг дўстлик уруғи деб аталиши боиси шунда.

Асқарали МИРЗАЕВ,

Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз раиси, республика Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ТАЖРИБА МАКТАБИ

Фарғонанинг «Риштон» совхози сут-товар фермасида машинада сут соғиш илғор тажриба мактаби очилди. Мактаб Фарғона область комсомол комитетининг ташаббусига биноан ташкил қилиниб, унга ёш коммунист Турсуной Исоқова бошчилик қилмоқда.

Турсуной бундан атиги уч йил муқаддам мактабни тамомлаб, етуклик шаҳодатномасини олган, онаси Хосият Мадаминова сут соғувчи бўлиб ишлаётган совхоз фермасига ишга келган эди.

Сўнгра Ўзбекистоннинг машҳур сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная раҳбарлигидаги республика мактабига ўқишга борди.

Ўқиш ва интилишлар ўзининг самараларини бермоқда. Турсуной 1970 йилда машинада сут соғишда Ўзбекистон чемпиони бўлди. Бултур эса Бутуниттифоқ мусобақаларида мамлакатнинг энг яхши ўнта сут соғувчиси сафидан ўрин олди. Моҳир қиз ўзининг юксак меҳнат унумдорлигини Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг сиртқи бўлимида ўқиш билан қўшиб олиб бормоқда.

Ёш сут соғувчи тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилини зафарли натижалар билан якунлади. У энг янги сут соғиш аппарати ёрдамида ўзига бириктирилган қирқ бош сигирнинг ҳар биридан 2000 килограммдан сут соғиб олди. Бу совхоз бўйича ҳар бир сигирдан ўртача соғиб олинган сутдан 550 килограмм кўп. Хўжаликда ҳали ҳеч ким бундай юқори кўрсаткичга эриша олмаган. Т. Исоқова 1972 йилда ўз боқимидаги 50 бош сигирнинг ҳар биридан 2,5 тоннадан сут соғиб олиш учун курашмоқда. Эндиликда Турсуной ўз тажрибасини ёш дугоналари билан баҳам кўрмоқда

(ЎзТАГ).

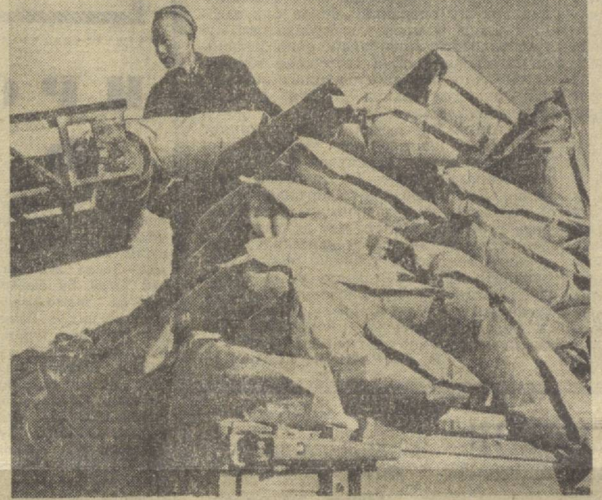

Тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида Янгийўл пахта тозалаш заводи Тошкент областидаги пахтакор хўжаликларга 2 минг тонна уруғлик чигит етказиб беради. Ҳозир корхонада ана шу маҳсулот тайёрланмоқда. Юқоридаги суратда: пахта заводининг ишчилари Илёс Сафаров билан Юсуф Шарафиддинов колхоз-совхозларга юбориладиган чигитни кўздан кечирмоқда. Пастдаги суратда Сотиболди Ғойипов чигитни жўнатиш учун ҳозирлаётир.

И. Глауберзон фотолари.

Ўзбекистон Ахборот

Тошкент тўқимачилик комбинатида

ДАСТЛАБКИ БУЮРТМАЛАР

Чилонзорнинг 20-кварталида янги цех биноси қуриб тамомланди. Бинода охирги пардозлаш ишлари бажарилмоқда. Цех лахтак материаллардан коржомалар тикиб чиқарадиган бўлади. Ҳозирнинг ўзидаёқ тўқимачилик комбинатига қарашли бу цех маъмуриятига магазинлар ва ошхоналардан буюртмалар келмоқда. Улар савдо ва умумий овқатланиш тармоқлари ходимлари учун коржома кийимлар тайёрлаб беришни сўрашяпти.

Комбинатнинг бу цехи истиқболи порлоқ. Беш йиллик охирига бориб, цех базасида каттакон фабрика барпо этиш мўлжалланмоқда. Фабрика болалар учун кийим-кечаклар тикиб чиқаради.

ЁРЛИҚ ОЛГАН СТУДИЯ

Тўқимачилар маданият саройида маданият саройининг тасвирий санъат студиясига Фахрий ёрлиқ топширилди. Фахрий ёрлиқ ҳаваскорлик санъатини ривожлантириш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун студияга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан берилган эди. Студия раҳбари Я. Фрумгарц, шунингдек бадиий ҳаваскорлик тўгараги коллективининг баъзи аъзоларига пул мукофотлари топширилди.

Маданият саройи тўқимачиларнинг ҳақиқий дам олиш ва маданий маҳоратларини ошириш даргоҳига айланиб қолди. Бу ерда турли тўгараклар ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари ишлаб турибди. Кечагина доирачи Зуҳриддин Муҳиддинов ва раққоса Адолат Обидова Чехословакия бўйлаб сафардан қайтиб келди. Улар СССР ҳаваскорлар бригадасида Урта Осиёдан вакил бўлиб қатнашдилар. Чехословакия сафари вақтида улар ижро этган «Бухороча ўйин» кўпчиликда катта таассурот қолдирди.

ЛЕНИНГРАДНИНГ СОВҒА ЭКСПОНАТИ

Тўқимачилик комбинати ҳузурида музей очилди. Музейдаги экспонатлар комбинат тарихидан ҳикоя қилади. Улар қаторига Ленинград тарих музейи совға қилган фотосуратлар альбоми ҳам қўшилди. Бу альбом нималар тўғрисида сўзлайди? Улуғ Ватан уруши йилларида тошкентлик тўқимачи Муҳаббат Носирова Узбекистон делегацияси аъзоси сифатида Ленинград фронтига борган. Улар Ленинградни ҳимоя қилаётган аскарларга янги йил арафасида олма, мева-чева, папирос ва махорка олиб боришганди. Совғалар окопларнинг ўзида тарқатилган.

Муҳаббат Носированинг сурати ўша вақтда олинган. Унинг ёнида яна икки киши бор: улардан бири — генерал-лейтенант Говоров. Ленинград фронтида қатнашган. Иккинчиси — Узбекистоннинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев. Мана шу суратни ва бошқа эсдалик суратларни Ленинград тарих музейи янги очилган Тошкент тўқимачилик комбинати тарих музейига Улуғ Ватан уруши йилларида Узбекистон кўрсатган ёрдамга миннатдорчилик рамзи сифатида юборган.

Л. НИКИТИНА.

ГРАФИКДАН ОШИРИБ

Тошкент пахта тайёрлаш трестига қарашли заводларнинг коллективлари уруғлик чигит тайёрлаб бериш план-топшириғини икки баравар ошириб бажаришди. 108-Ф, С-47, 27, «Тошкент» 1-2-3 навли 12 минг тоннадан кўпроқ яъни графикдан шу муддат учун мўлжалланганидан кўпроқ уруғлик чигит областнинг саралаш пунктларига жўнатилди. Тайёрлаш пунктларида бу уруғлик чигитни дорилаш ишлари бошлаб юборилди.

Чиноз пахта тозалаш заводи коллективи «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози пахтакорларининг, Янгийўл районидаги баъзи хўжаликларнинг туксиз уруғлик чигит тайёрлаб бериш тўғрисидаги буюртмасини муддатидан олдин бажардилар. Бу заводда 215 тонна уруғлик чигит туксизлантирилди. Алимкент, Янгийўл, Чиноз ва Далварзин заводларининг коллективлари қардош Қозоғистон пахтакорларига юбориш учун 1.500 тонна уруғлик чигит тайёрлаб қўйдилар.

Тошкент областидаги пахта тозалаш заводларининг ходимлари бу йил 26 минг тоннадан кўпроқ уруғлик чигит тайёрлаб берадилар.

(ЎзТАГ).

МЕЛИОРАТОРЛАР ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН

Потидаги гидромеханизмлар заводида Урта Осиёнинг суғориладиган зоналари учун махсус ишлаб чиқарилган МЗ-5 маркали янги гидравлик землесос Хоразм областида қурилаётган кўл коллекторида давлат синовларидан ўтказилиб бўлди. Хоразм мелиораторлари бу агрегатга юксак баҳо бердилар. Бу йил завод хоразмликларнинг мана шу баҳосига асосланиб мазкур агрегатни кўплаб ишлаб чиқаришга киришади.

МЗ-5 агрегатининг конструкцияси республикадаги каналлар ва коллекторларни тозалашда шу вақтгача ишлатилиб келган машиналардан фарқ қилади. Сувда сузиб ишлайдиган мана шундай агрегатларда насос одатда полубага ўрнатилган бўлади. Аммо бу агрегатда насос шланг билан бирга сув остига ташлаб қўйилади ва унинг парраклари чириллаб айланиб, сув остидаги лойни юмшатади ва сув билан аралашган мана шу лойни тозаланаётган ариқдан нариройққа чиқариб ташлаш учун насос орқали ҳайдайверади.

Агрегатнинг ўзи ҳам унчалик катта эмас, унинг узунлиги фақат ўн метр. Аммо, ўзи чаққон ишлайди. Унинг механизми турли катта-кичик каналларда ишлай олади, суюқлиги ҳар хил бўлган пульпани ҳам олаверади. Агрегат энергияни чам сарфласа ҳам, аммо соатига 50 кубметр лойни чиқариб ташлай олади.

Узбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига берилган маълумотга қараганда бу йил Қорақалпоғистон гидромелиораторлари соатига 350 кубметр лой қазиб чиқара оладиган электр землесосларни ҳам биринчи бўлиб ишлата бошлайдилар. Сувда сузиб ишлайдиган бу агрегатлар илгари Узбекистонда бўлмаган эди. Бу агрегатлар ҳам Амударё этакларида синовдан ўтган. Энди улардан катта насос станцияларига сув келтирадиган каналларни тозалаш ишларида фойдаланилади. Бу агрегатларни Тахиатош ГРЭСи электр энергия билан таъминлаб туради. Мана шундай иккита агрегатнинг ускуналари Тахиатошдаги монтаж майдончаларига кела бошлади.

Маданий меросимиз — бебаҳо бойлигимиз

БИЛИМЛАР ХАЗИНАСИ

Ўрта Осиё туркий халқларининг ёзма ёдгорликлари ҳам бошқа маънавий обидалари каби жуда қадимий тарихга эга. Лекин араб халифалигининг даҳшатли истилочилиги, мусулмон фанатизми, чингиз яғмоларининг қазодек ёпирилиб келиб, қилган хонавайрончиликлари кўпгина ёдгорликларнинг нобуд бўлиши ва йўқолиб кетишига сабаб бўлган. Аммо истилочиларнинг даҳшатли қирғинлари, феодал ўрта асрнинг суронларига бардош бериб, халқ бағрида авайлаб сақланган мўътабар асарларга эгамизким, улар халқимизнинг бой маданияти ҳақида тўла тасаввур ҳосил қилишимизга имкон беради. Машҳур файласуф шоир, давлат арбоби Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билиг» («Саодатга йўлловчи билим») асари ана шундай ноёб обидалардан бири ҳисобланади.

Юсуф Хос Ҳожиб XI асрнинг 20-йиллари бошларида Қорахонийларнинг марказий шаҳарларидан бўлмиш Боласоғунда туғилади. Боласоғун савдо-сотиқ, ҳунармандчилик, илм-фан бирмунча тараққий этган шаҳарлардан бири эди. Бўлажак шоир Юсуф шу ерда ўқийди, араб ва форс тилларини ўрганади, фалсафа, математика, астрономия, тиб билими ва бошқаларни пухта эгаллайди. 1069—1070 йиллар орасида «Қутадғу билинг» достонини ёзиб, қорахоний ҳукмдорларидан Буғрохонга тақдим этади. Буғрахон эса, Юсуфга Хос Ҳожиб мартабасини беради. Шундан сўнг уни Юсуф Хос Ҳожиб деб атай бошлайдилар. Шоирнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида ҳозирча шундан бўлак маълумот йўқ. 73 бобдан иборат бўлган «Қутадғу билиг»да ўз даври учун прогрессив аҳамиятга эга бўлган турли масалалар хусусида фикр-мулоҳазалар юритилади. Шоир давлат бошлиғидан тортиб барча амир-амалдорларнинг деҳқондан тортиб то туш таъбирини айтувчиларнинг бурч ҳамда вазифаларини баён этади. У деҳқонларни жамият моддий неъматларини яратувчи касб эгалари сифатида таърифласа, олимларни кишиларни тўғри, ёруғ йўлдан бошловчи машъаладорлар, деб атайди. Достонда шоир медицина, астрономия, математика, нотиқлик, бола тарбияси, тил, одоб, илм ўрганишнинг аҳамияти хусусида мулоҳаза юритиб, панд-насиҳатлар беради. Етти сайёра ва ўн икки бурж ҳақида гапирганда шоир сайёраларнинг туркийча номларини келтиради. Асарнинг охирги бобларида Юсуф Хос Ҳожиб замоннинг нотинчлигидан, кишилар ўртасида меҳр-оқибат, вафо ҳамда садоқат йўқлигидан шикоят қилади, мунофиқлик, риёкорлик, жоҳилликни лаънатлайди.

Қорахонийлар даври Ўрта Осиё туркий халқларининг маданияти, илм-фани, этнографияси, тарихи, адабиёти ва ниҳоят, тилини ўрганишда бизга қадар етиб келган ягона адабий обида «Қутадғу билиг» XIX асрнинг бошлариданоқ илм оламига маълум бўлса-да, ҳанузгача ўзбек китобхонларига тақдим этилмаган эди. Тўғри, Е. Э. Бертельс, А. Фитрат, А. Саъдий, В. Северцева, В. В. Радлов, С. Муталлибов, Н. Маллаев, А. Қаюмов ва бошқа ўртоқлар «Қутадғу билиг»нинг адабий ва маданий қимматини текширишиб, фойдали илмий ва оммавий ишлар яратганлар, айрим парчаларна изоҳи ёки тавсифи билан нашр эттирганлар. Лекин бу ишлар китобхонда достон ҳақида мукаммал тасаввур ҳосил қилдирмас, янги-янги тадқиқотларга объект бўла олмасди. «Қутадғу билиг»*)нинг янги нашри эса шунга йўл очади, Шоирнинг меросини ҳар тарафлама тўла ўрганиш имкониятини туғдирди.

Китоб каттагина сўз боши, матн, тавсиф ва изоҳлардан иборат. Сўз бошида ношир «Қутадғу билиг» достони нусхаларининг (Вена, Қоҳира, Наманган) топилиши, чет эл олимларининг, рус ҳамда рус совет шарқшуносларининг достонни ўрганиш борасида қўлга киритган ютуқлари, асарнинг тўла ва қисман нашрлари тарихини синчиклаб ўрганиб, улар ҳақида мукаммал маълумот беради, қиёсий таҳлил этади. Бу ерда автор ўз ўтмишдошлари ва ҳозирги касбдошлари хизматларини тақдирлаган ҳолда уч нусхани изчил ва атрофлича ўрганиш натижасида бир қанча янги ва оригинал илмий хулосаларга келади. Маълумки, туркологлар орасида «Қутадғу билиг»нинг қайси тилга мансублиги, қайси ёзувда битилгани ва кўчирилганлиги, достоннинг вазни, услуби хусусида бир-бирига қарама-қарши фикрлар мавжуд эди. Баъзилар бу асар чиғатой тилида ёзилган десалар, бир хил олимлар достон ўн биринчи аср уйғур тили ёдгорлиги дер эдилар. Айрим туркологлар эса достон соф турк тили (Усмоний турк) ёдгорлиги деб тасдиқламоқчи бўлар эдилар. Сўз боши муаллифи «Қутадғу билиг»нинг муқаддимаси ва матнини пухта текшириб, қўлёзма муқаддимасидаги «Буғрахон тилинча» деб назарда тутилган тил Буғрахон қўл остида бирлашган турк давлати таркибига кирган ҳамма асосий қабилалар учун тушунарли бўлган. Демак, асар тили ўша давр турк қабилалари тиллари асосини ўзида акс эттирган», деб асарнинг Ўрта Осиё ва Шарқий Туркистон туркий халқларининг муштарак ёдгорлиги эканлигини исботлайди. Буни XI асрнинг машҳур қомусий билим соҳиби, тилшуноси Маҳмуд Қошғарийнинг Шарқий Туркистондан то Кичик Осиёгача бўлган территорияда яшаган туркий элатларнинг лаҳжаларини ўрганиш жараёнида айтган фикрлари, келтирган далиллари ҳам тасдиқлайди.

Шарқ шеърият назариясини яхши тушунганлиги учун муқаддима муаллифи достонни 11 ҳижоли бармоқ вазнида ёки аралаш вазнда ёзилган деган қарашни рад этиб, муайян байтларни таҳлил этиш мисолида достон маснавий йўлида арузнинг мутақориб баҳрида ёзилганлигини кўрсатиб бера олган. Асарнинг муаллиф томонидан қорахонийлар даврида ҳам традицион ёзув ҳисобланган араб ёзувида битилганлигининг исботи учун, шоирнинг айрим фикрларни муаммо жанрида ифодалаганлигини далил қилиб кўрсатган. Шунингдек, ношир асарнинг муқаддимаси ва феҳристи ҳам бошқа киши ёки котиб томонидан ёзилганлигини уч нусха муқаддималари ва феҳристларини текст билан, сарлавҳа (мундарижа)лар билан солиштириш, улар ўртасидаги тафовутларни аниқ кўрсатиш йўли орқали ишонарли асослай олган.

Бу нашрнинг бошқа босма нусхалардан фарқи шундаки, у ҳар уч қўлёзмани қиёсий ўрганиш, бир-бирида мавжуд бўлган етишмовчиликларни бартараф этиш, тузатиш натижасида юзага келган. У илмий танқидий текст характерига эга. Ношир достон матнини ҳозирги ўзбек тилига тавсиф этишда ҳам ҳарф ва товушларнинг ёзилиши ҳамда талаффуз этилиши нормаларига эътибор берган. Байтлар сираси, уларнинг ёзилиши ва ўқилиши аниқланганлиги учун тавсифда асл нусханинг мазмуни, ҳатто бадиий тасвирий воситалари бирмунча тўла чиққан. Асар охирига илова қилинган матн ва тавсиядаги айрим байтлар, ибора, сўз, фонетик белгилар, ном ва терминлар изоҳи ҳам катта илмий қимматга эга. Асарнинг транскрипцияси илмий жиҳатдан мукаммал мақсадга мувофиқ.

Ношир муқаддимада Юсуф Хос Ҳожибнинг ўз давридаги барча билимлардан, араб ва форс адабиётидан ҳам пухта хабардорлиги, достонда Фирдавсий, Беруний, Ибн Сино каби мутафаккирларнинг анъаналари сезиларли эканлигини таъкидлаган. Буни айрим дориларнинг номи, тиббиётга оид терминларнинг «Тиб қонунлари»даги номларга мос келиши, кўп ўринларда «Шоҳнома» қаҳрамонларининг тилга олиниши ҳам тасдиқлайди.

Юқоридаги фактлар достон Ўрта Осиёдаги турли халқларининг этнографиясини, киши номлари, географик атамаларни, баъзи илмий терминларнинг этимологиясини, ниҳоят, илмий ва адабий анъана, адабий таъсир масалаларини ўрганишда ҳам ғоят қимматли манба эканлигидан далолат беради.

Аммо бу ноёб асарнинг охирида мукаммал изоҳлар ва луғат йўқлиги, шунингдек асарнинг тор илмий доиралар учун атиги минг нусхада нашр қилинганлиги жамоатчиликни қаноатлантирмайди. Асарнинг Ғафур Ғулом нашриётида босилган жуда кичкина нашри эса бу ноёб обида ҳақида равшан тасаввур бериши қийин. Бизнингча, асарнинг тўлиқ нусхаси яна нашр этилиши керак. Юсуф Хос Ҳожиб китобининг кичик нашри эса анча кенгайтирилиши зарур. Тилшунос олимимизнинг маданиятимиз тарихини ўрганиш борасидаги бу катта, хайрли иши ҳар қанча таъриф ва таҳсинга лойиқ.

Ҳамиджон ҲОМИДОВ,
филология фанлари кандидати.

1). **Юсуф Хос Ҳожиб, «Қутадғу билиг», «Фан» нашриёти, 1971 йил. Транскрипция ва ҳозирги ўзбек тилига тавсиф этиб, нашрга тайёрловчи Каюм Каримов.**

СПОРТ янгиликлари

ЧЕМПИОН БИЛАН СУҲБАТ

Эртага Таллин шаҳрида халқаро шашкадан жаҳон биринчилиги мусобақалари бошланади. Чемпион деган шарафли ном бу сафар кимга насиб этаркин? «Совет Ўзбекистони» мухбири телефонда Рига шаҳри билан боғланиб, чемпион номини бу гал ҳам сақлаб қолиш учун курашга шайланиб турган Андрис Андрейко билан суҳбатлашди;

— Андрис Георгиевич, мусобақаларнинг ўтказилиш тартиби қандай бўлади?

— Чемпионат ўйинлари 20 январдан 20 февралгача давом этади. Мусобақа қатнашчилари ҳаммаси бўлиб 20 ўйин ўтказишади. Маълумки, жаҳон чемпионатлари турнир ва ўйинлардан иборат бўлади. Спорт мусобақалари ва воқеаларига бой йилда олимпиа турнири ўтказилиб, унда барча мамлакатларнинг чемпионлари иштирок этадилар. Бундай турнирнинг ғолиби эса жаҳон чемпиони номини олади. У, навбатдаги олимпиа турнуригача (тўрт йил давомида) чемпионлик номини ҳар қандай ўйинларда ҳимоя қилади. Жаҳон чемпиони билан юзлашадиган рақиб даъвогарлар жангида аниқланади. Утган йилги даъвогарлар ўйинида Исер Куперман ғолиб келиб, мен билан куч синашиш ҳуқуқини қўлга киритганди.

— Рақибингиз Исер Куперман ҳақида қандай фикрдасиз?

— Куперман билан жами 63 марта учрашишга тўғри келган. Бунда 6 марта рақибим устун келган бўлса, бештасида мен ғолиблик қилдим. Қолган 52 ўйинда эса очколарни тенг баҳам кўришга тўғри келган. Жаҳон чемпионлиги учун биринчи марта Тбилисида 1968 йили ўзаро куч синашгандик. 1969 йили Москвада иккинчи марта беллашганмиз. Бунда аввал у, кейин мен ғолиблик қилдим. Эндиги бўладиган учинчи ўйинда кимнинг омади келиши ҳозирча номаълум. Исер Куперман кучли ва хавфли рақиблардан. Шашкачиликни мактаб парталаридан бошлаган. 1940 йили 18 ёшли йигитча мастерлик нормасини бажарган бўлса, беш йилдан кейин мамлакат чемпиони бўлишга эришди. Халқаро шашкадан СССР чемпиони номини 1954—1956 йилларда ҳамда 1962 ва 1967 йиллари қўлга киритди. Жаҳон шашка тожини олиш Куперманга биринчи марта 1958 йили Роттердам турнирида насиб этди. Киевлик жаҳон чемпиони кейинчалик бу ютуқни яна тўрт марта такрорлади.

Куперман шашка ўйинини техник ва назарий жиҳатдан пухта билади ва учрашув вақтида юзага келувчи арзимас имкониятларни усталик билан ўз фойдасига ҳал қила олади. Шу жиҳатдан ҳам унга рақиблик қилиб, ўйинларига бас келишлик осонмас деб ўйлайман.

— Ўз имкониятларингизни қандай баҳолайсиз?

— Мақтаниш одобданмас. Бундай пайтда спортчининг хаёлида ғолибликнинг ҳукмрон бўлиши ҳаммага аён. Умуман, чемпионликни сақлаб қолишим учун менга ярим очко кифоя қилади. Лекин, кўп нарса «жанг»да ҳал бўлади. «Жанг» эса, шиддатли бўладиган кўринади.

КУБОК УНИВЕРСИТЕТ КОМАНДАСИДА

Самарқанд давлат университети командаси яна кубок эгаси бўлди. Бу марра қандай эгалланди? Самарқанд шаҳри студентлари волейбол ва баскетбол бўйича мусобақалашдилар. Уларнинг бу сафарги учрашувлари шаҳар кубогини қўлга киритиш учун кураш шиори остида ўтди.

Баскетболчи йигитлар турнирида университет ва кооператив институти командалари беллашдилар. Учрашувда уч очко ортиқ тўплаган институт спортчилари ғолиб саналишди. Финалда бу коллектив билан педагогика институти командаси юзма-юз келди. Кооператив институти спортчилари 56:48 ҳисобида ғалабага эришдилар. Хотин-қизлар командаларининг финал ўйинларида, педагогика институти билан университет командалари учрашувида институт спортчилари ғолиб келишди.

10 та хотин-қизлар ва 11 та йигитлар командаларининг волейбол бўйича саралаш ўйинларида тўрттадан кучли командалар аниқланди. Улар даврасида шаҳар кубоги учун турнир мусобақалари бўлди. Пединститут командаси биринчиликни эгаллади. Кейинги ўринларни «Меҳнат» ва университет командалари эгаллашди. Энг сўнгги учрашувда университет волейболчилари шаҳар кубогини қўлга киритди.

Оламда НИМА ГАП

СОВЕТ — ИРОҚ ҲАМКОРЛИГИ КЕНГАЙМОҚДА

●

ВАШИНГТОННИНГ УМИДИ ПУЧГА ЧИҚМОҚДА

●

УТГАН ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ ФИЛЬМИ

●

ТИНЧЛИК СИЁСАТИГА САДОҚАТ

●

ИНГЛИЗ ШАХТЁРЛАРИ ИШ ТАШЛАШИ ДАВОМ ЭТАЁТИР

Сомали Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстона муносабатлар ривожланиб бормоқда. СССР Африкадаги бу ёш республикани маънавий, сиёсий ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқда. Суратда: сомалиликлар «Яшасин Сомали ва Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик!» деган шиорни кўтариб туришибди. Шиор янги қабул қилинган ёзувда, сомали тилида ёзилган.

А. Рачков фотоси, (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БЕЛГРАД. Югославиянинг энг катта «Белград» аэропорти 1971 йилда Югославиянинг кўпгина шаҳарларига, шунингдек бошқа мамлакатларга 1.100 мингдан ортиқ яъни 1970 йилга нисбатан тахминан беш процент кўп пассажир жўнатди ва қабул қилиб олди.

Аэропорт йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Бир неча йилдан сўнг Югославия пойтахтининг «ҳаво дарвозаси» йилига олти-етти миллион пассажирни ўтказа оладиган бўлади.

◆ ТОКИО. Франция ташқи ишлар министри Шуман Япония бош министри Сато билан учрашди. Суҳбат чоғида Осиёдаги аҳвол муҳокама қилинди. Шуман икки мамлакат ташқи ишлар министрлари ўртасида мунтазам маслаҳат учрашувлари ўтказмоқ учун Японияга келган.

◆ БУЖУМБУРА. Бутун Африка касаба союзлар федерациясининг раиси Махжуб бин Сиддиқ бу ерда шу федерация ижроия бюросининг очиқ мажлисида сўзлаган нутқида Бутун Африка касаба союзлари федерациясининг асосий мақсади Африка халқларининг эркинлик ва ўз давлатларининг иқтисодий мустақиллиги учун, ҳануз мустамлакачилик асорати остида қолаётган мамлакатларни озод қилиш учун касаба союз ҳаракати олиб бораётган курашда куч ва ғайратни бирлаштиришдан иборат деб уқтириб ўтди.

◆ ГАВАНА. Куба кино танқидчилари «Халоскорлик» совет кино эпопеясини 1971 йилнинг энг яхши фильми деб таърифлашди. Улар, бу фильмни яратувчилар тарихий ҳақиқатга содиқ қолиб, фашизм билан курашнинг асосий оғирлигини ўз зиммасига олган совет халқининг барча буюк жасоратини очиб бердилар, деб таъкидладилар. «Гранма» газетаси фильмнинг жуда катта тарбиявий аҳамиятини таъкидлади.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Конкорд шаҳрида (Нью — Гэмпшир штати) бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзлаган сенатор Эдмунд Маски Қўшма Штатларни Ҳиндистон ярим оролидаги янги давлат — Бангладеш Халқ Республикасини тан олишга чақирди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Сан-Францискога келган АҚШ коммунистик партиясининг бош секретари Гэс Холл қамоқда азоб чекиб ётган Америка коммунисти Анжела Дэвисни бориб кўрди. АҚШ Компартияси, деди Гэс Холл, Анжела Дэвисни ҳимоя қилиш кампаниясини янада қатъий авж олдираверади.

(ТАСС).

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДАЛАР

«Ҳинди-Хитойдаги халқ озодлик кучларининг операциялари бенуқсон ишлайдиган механизмдек аниқ ривожланиб бормоқда», деб ёзади «Нью-Йорк пост» газетаси. Бу ибора — шунчаки образли бир ўхшатишгина эмас, бу — Жанубий Вьетнам, Лаос ва Камбоджа ватанпарварларининг жанговар активлиги кенг қулоч ёзганлигининг эътирофидир, озодлик кучлари Ҳинди-Хитойдаги учала фронтнинг ҳаммасида айни бир вақтда олиб бораётган ҳужум ҳаракатлари кенг миқёсда авж олиб кетганлигининг далилидир. Вашингтон Америка авиациясининг осмондаги зўравонлигига ва Сайгон қўшинларидан, шунингдек Американинг бошқа малайларидан кенг фойдаланишга умид боғлаган эди, унинг бу умиди чиппакка чиқарилди.

Лаос ватанпарвар кучларининг катта муваффақиятлари — бунинг янги исботидир. 12 январь куни Лаос ватанпарварлари Американинг муҳим базаси бўлган Лонгченни ишғол қилдилар. Бу базани АҚШ Марказий разведка бошқармаси тузиб, таълим берган генерал Ванг Пао ёлланган армиясининг қароргоҳи бўлиб ҳам хизмат қилар эди. Тоғлардаги чангалзор орасида жойлашган Лонгченни Америка ҳарбий маслаҳатчилари енгилмас қўрғон деб ҳисоблар эдилар. Америка авиацияси мадад бериб турган минг-минглаб ёлланган солдатлар бу қалъага бориладиган йўлларни ҳимоя қилиб турар эди.

Лекин Лаос халқ озодлик армияси бўлинмаларининг шиддатли ҳужумига бу «қўрғон» бардош бера олмади. Шу муносабат билан Францияда чиқадиган бир газета ёзганидек, америка ҳарбийлари кўп йиллардан бери барпо этиб келган нарса ватанпарварларнинг зарбалари остида бир неча кун ичида кунпаякун бўлди. Айни вақтда Лаос ватанпарварлари шу операция билан бир вақтнинг ўзида мамлакат жанубида ҳам муҳим ғалабага эришдилар: улар реакцион кучларнинг катта гуруҳини тор-мор қилиб, Лаоснинг аҳоли кўплиги жиҳатидан иккинчи шаҳри бўлган Паксага яқинлашиб қолдилар.

Жанубий Вьетнамда ўтган ҳафтанинг дастлабки икки кунида халқ-озодлик кучлари Америка ва Сайгон қўшинларининг гарнизонларига 60 та зарба бердилар. Ватанпарварлар Сайгондан атиги 9 километр нарида душман позицияларига ҳужум қилдилар. Чет эл матбуотининг таъкидлаб ёзишига қараганда, улар кейинги вақтларда биринчи марта Жанубий Вьетнам пойтахтига жуда яқин жойда жанг бошлаб юбордилар. Қути учган Америка — Сайгон қўмондонлиги Сайгон яқинига қўшимча мадад кучларни шоша-пиша келтира бошлади.

В. ХАРЬКОВ. (ТАСС).

ИЗЧИЛ ТИНЧЛИК СИЁСАТИ

ДЕҲЛИ, 17 январь. (ТАСС мухбири). Ҳиндистондаги ҳукмрон Миллий конгресс партиясидан мамлакат парламентига депутат қилиб сайланган ва таниқли сиёсий арбоб Чандра Секхар ТАСС мухбири билан суҳбатда айтдики, «Ер юзида тинчликка эришиш, инсоният тараққиёти учун изчиллик билан курашаётган давлат сифатида Совет Иттифоқининг позицияси 1971 йилда тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди».

Тинч-тотув яшаш, тинчлик ва барча халқлар билан дўстлик сиёсатига СССР ҳукумати ва халқи содиқ эканлигини яна бир марта исботлаб берган КПСС XXIV съездини, деди Чандра Секхар, биринчи галда ўтган йилги энг муҳим воқеалар қаторига киритмоқ керак. СССР коммунистлари анжумани, деди сўнгра Чандра Секхар, совет кишиларининг шарқ халқлари билан қалин, дўстона алоқаларини давом эттириш ва мустаҳкамлашга нақадар зўр куч билан интилаётганлигини ҳам намойиш қилди.

КПСС XXIV съездининг қарорлари, жумладан, СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида бултур ёзда имзоланган шартномада, шунингдек Ҳиндистон ярим оролида яқинда бўлиб ўтган воқеалар вақтида Совет ҳукумати уруш ва зулм кучларига кескин равишда қарши чиқиб мустаҳкам позиция тутганлигида ўзининг амалий ифодасини топди.

Сўнгра Чандра Секхар Европада кескинликни юмшатиш учун олиб борилаётган курашда Совет Иттифоқи қандай роль ўйнаётганлиги тўғрисида гапириб бундай деди: Европада хавфсизликка эришиш Совет Иттифоқи ўтказаётган ташқи сиёсатнинг асосий мақсадларидан бири бўлиб қолди. Умумевропа кенгашини чақириш йўлида Совет Иттифоқи бошлаб берган муҳим ташаббусни жаҳонда қўллаб-қувватлаётган мамлакатлар тобора кўпаймоқда.

Суҳбатнинг охирида Чандра Секхар, 1972 йил ер юзида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йили бўлиб қолади, деб умид билдирди.

А. ШАЛЬНЕВ.

Германия Демократик Республикасининг қўнғир кўмир саноатида серунум механизмлар кенг қўлланилмоқда. Суратда: оғирлиги 1200 тонна, баландлиги 36 метр бўлган «АС-1120» типидаги транспортер.

АДН—ТАСС фотоси.

АНЖЕЛА ДЭВИС ОЗОД ҚИЛИНСИН!

Анжела Дэвисни қамоқдан қутқазиш учун курашувчи француз комитети эълон қилган баёнотда бундай дейилади: Американинг бу ватанпарвар мард аёли врачлар ҳам тасдиқлаб берган бетоблигига ҳам қарамай, уни гаров эвазига қамоқдан бўшатиш тўғрисидаги талаб яна рад этилди. Баёнотда француз жамоатчилиги Анжела Дэвисни қамоқдан бўшатиш учун курашни активлаштириши зарур, дейилади. (ТАСС).

ИШЧИЛАР ТАЛАБИ

Инглиз шахтёрлари иш ҳақини оширишни талаб қилиб ўтказилаётган яппи забастовканинг биринчи ҳафтаси тугади. Кончилар ҳар қанча қийинчиликларга учраётган бўлсалар ҳам, аммо улар курашни охирги ғалабага етказишга маҳкам бел боғлаганлар ва бу қийинчилик улар сафидаги жипсликни буза олмади. Кўмир саноатида ишлаб турган 12,5 минг хизматчи ҳам забастовкага қўшилди.

(ТАСС).

ИРОҚНИНГ ФАХРИ

Бундан бир неча йил муқаддам Кут Ироқнинг бошқа чекка шаҳарларига ўхшаш кўримсизгина жой эди. Бағдод—Басра асфальт йўли кесиб ўтган бу шаҳар гўё чанг ва ёз жазирамасидан жон сақламоқчидай Дажла дарёсига энгашиб турарди. Яқин пайтларгача унинг кўришга арзигулик нарсаси масжидлари ю гиламдўзлик устахоналари эди.

Бироқ, Ироқни уйқудан уйғотган 1958 йил июль инқилобининг шамоли бу қадимий ерларни ҳам сийпалаб ўтди. Бугунги Кут — бу энг аввало Совет Иттифоқининг ёрдамида қурилган ип-газлама комбинати, Ироқнинг фахридир. Шаҳарга мамлакат пойтахти томонидан кириб келаркансан, комбинатнинг улкан оқ-қизғиш биноси пахса уйли шаҳар саҳнасида мўъжизага ўхшаб кўринади. Эрта билан унга Кутнинг ишчилари оқиб кела бошлайди. Корхона дарвозаси олдида велосипедлар саф тортгандай териб қўйилган: ишчилар орасида узоқдан келувчи қишлоқ аҳли ҳам жуда кўп.

Бу ерда ишлаётганлар орасида кечаги фаллоҳлар ҳам анчагина, — дейди ироқ инженерларидан бири. — Комбинат давлат секторининг Миллий тўқимачилик компаниясига қарайди. Унинг истиқболи зўр. У — республикамизнинг келажаги.

Комбинат бекиёс катта. Унинг майдони 22 гектар. Барча тўқимачилик жараёнлари шу ернинг ўзида бажарилади. Комбинат йилига бир ярим миллион метр тайёр газлама беради.

Совет мутахассисларисиз, уларнинг тажрибасию ташаббусисиз биз бунақа корхонани ҳали бери қуролмас эдик. Мен бу сўзни ироқ инженерларининг кўпидан эшитдим.

Комбинатдаги совет мутахассисларининг раҳбари Леонид Иванович Калачевни биз бўяш цехида учратдик. У русча ва арабча сўзларни аралаштириб, гоҳ имо-ишора билан ироқ ишчиларига нималарнидир тушунтирарди.

Бизга ҳам, ироқлик дўстларимизга ҳам анча ишлашга, бош қотиришга тўғри келди, — деди у. — Масалан, лойиҳадаги газмол турлари маҳаллий шароитга тўғри келмай қолди. Тузатишлар киритдик, ускуналарни қисман ўзгартирдик. Бизнинг ёрдамимиз билан 1300 малакали ишчи тайёрланди. Бундан ташқари инженер техник ходимларнинг бир қисми СССРда ўқиб қайтди.

Биз суҳбатлашар эканмиз, тушки танаффус бошланди. Ёнимизга икки ироқ ишчиси келди, ўзларини танитишди.

— Мен чўпонларданман, — деди Йомад, — яқин кунларгача худди отам, бобом ва катта бобом сингари қўй боқиб юрардим. Энди бўлса ҳаётни ушбу комбинатсиз, цехсиз тасаввур қилолмайман. У менга касб ўргатибгина қолмай, нон билан таъминлади. У мени яхши қисматга ишонтирди...

— Бизнинг оиламизда ўн уч жон бор, — дея гапга аралашди Солиҳ, — ўн икки ёшимда отам қазо қилди. Иш излашга тушдим. Минглаб катталар ишсиз юрганда, менга иш қаёқда дейсиз? Энди одам бўлдим. Синглим трикотаж фабрикасида ишлаяпти. У ерда ҳам «руслар» ишлайди — жуда яхши одамлар. Раҳмат уларга...

Совет мутахассисларининг иши тўғрисида ким билан суҳбатлашмайлик, ироқликлар совет кишиларининг Ироққа чин қалбдан ёрдам бериш ниятида эканликларини таъкидлашди. Совет кишилари миллий экономикани, мамлакатнинг суверенитети ва мустақиллигини мустаҳкамлашда Ироқ халқига ёрдам қўлини чўзаётганидан мамнун бўлиб гапирдилар. Бутун мамлакатда бўлгани сингари комбинатда ҳам Совет Иттифоқи билан иқтисодий ва савдо алоқаларининг кенгайиб бораётганини қониқиш билан қайд этдилар. Чунки Совет—Ироқ ҳамкорлигининг мустаҳкамланиши ва кенгайиб бориши Ироқ халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушаётир.

В. ЛАРИСИН, (АПН).

Ж. А. НОСИР НОМИДАГИ МУКОФОТЛАР ФОНДИ ТАЪСИС ЭТИЛДИ

Новости матбуот агентлиги билан Миср Араб Республикасининг маданият ва информация министрлиги Қоҳирада нашр этилувчи «Ал-Мажалла ас-Суфятия» журнали ҳузурида Ж. А. Носир номидаги мукофотлар фондини таъсис этдилар. Бу мукофотлар ҳар йили адабиёт, санъат, фан, публицистика соҳасида Совет Иттифоқи билан Миср ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ғояларини пропаганда қилувчи энг яхши асарлар учун Мисрнинг уч гражданига ва СССРнинг уч гражданига рағбатлантириш мақсадида бериб борилади.

17 январда Новости матбуот агентлигида совет жамоатчилиги вакилларининг Ж. А. Носир номидаги мукофотларни берувчи Совет жюри комитети таъсис этилишига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиш қатнашчилари шу мукофотлар фондининг таъсис этилиши Совет — Миср алоқаларини ривожланишига, икки мамлакат халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатлик янада мустаҳкамланишига ёрдам беради, деб таъкидладилар.

Йиғилишда Мисрнинг СССРдаги элчиси Яҳё Абдулқодир нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари СССР — Миср дўстлиги жамиятининг президенти, СССР энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний бошчилигида Совет жюри комитетининг составини сайладилар.

* * *

Қоҳирада Ж. А. Носир номидаги мукофотлар фондининг Миср жюри комитети тузилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

11.15 — ТОШКЕНТ, 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — «Бойчечак». 18.30 — Ахборот. 18.45 — Ишчи — фахрли ном. 19.10 — Музикали кўрсатув. 20.00 — Космик уфқлар. 20.40 — Ахборот. 21.00 — Концерт. 21.45 — Миллионлар ленинча университети. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — **Ленин ҳақида ҳикоялар** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — МОСКВА, 20.00 — ТОШКЕНТ. Ҳаммамиз рақсга тушамиз. 20.40 — Мультфильм. 20.50 — **Кичик фожиалар** (фильм-спектакль). 22.00 — Қашқадарё зарбдор қурилишлари. 22.30 — МОСКВА. 23.30 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 21.10 — **Галилео Галилей** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/I да **Трубадур**, 20/I да **Корсар**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/I да **Аяжонларим**, 21/I да **Йўлчи юлдуз**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/I да **Лақма**, 20/I да **Қайнона**, 21/I да **Хотинимнинг эри**.

КИНО

Россия империясининг салтанати ёки яна қўлга тушмас қасоскорлар ҳақида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 3 ярим, кеч соат 6 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 2 ва кеч соат 6 ярим, 8.45 минутда).

Жаноб 420 (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Музланган — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз соат 5 да).

Денгиз аланга ичра — «МОСКВА» (кундуз соат 1 ва кеч соат 8 яримда).

Кашмирдаги севги — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕКИСТОН «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАСИНИНГ ТОШКЕНТ ТАЖРИБА РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ 1972 йилда трактор двигателлари иссиқлик насосларини ремонт қилиш учун

ШАРТНОМА ТУЗАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Каримов кўчаси, 5-уй (7, 12, 102, 125-автобуслар, 6 трамвайнинг «Почта» бекати). Телефонлар 91-34-00, 91-33-06.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГАЗЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИНИНГ МАХСУСЛАШТИРИЛГАН «УЗОРГГАЗНАЛАДКА» РЕСПУБЛИКА БОШҚАРМАСИГА (Б. Хмельницкий кўчаси, 59 «а» уй) **инженер ва техниклар, иссиқлик техниклари**, 3—6 разрядли **слесарлар**, 3—6 разрядли **электр слесарлар**, 5—6 разрядли **электр газ пайвандчилар**; саноат корхоналари ва ташкилотларининг газ билан ишловчи жиҳозларини ишга тушириш ва созлаш ишларини бажариш учун **инженерлар ва техник-электрчилар**

КЕРАК

Иш Тошкент шаҳрида ва республиканинг бошқа шаҳарларида олиб борилади.

Меҳнат ҳақи ишбай-мукофотли.

ТОШКЕНТ 1 БОСМАХОНАСИГА

малакали брошюра — **муқовачилар, печатчилар, ёрдамчи печатчилар, линотипистлар, ҳарф терувчилар, электромонтерлар, юкчилар ва ёрдамчи ишчилар** шунингдек **муқовачиликка** (16 дан юқори ёшдаги). **печатчи ва ёрдамчи печатчи, линотипист ва ҳарф терувчи мутахассислиги бўйича шогирдлар** (18 дан юқори ёшдаги)

КЕРАК

«ГЛАВСРЕДАЗИРСОВХОЗСТРОЙ»НИНГ «ПРОМСТРОЙМАТЕРИАЛЛАР» ТРЕСТИГА (Ғалаба кўчаси, 1-уй) **катта бухгалтер-ревизор, машинистка, катта иқтисодчи**, трест аппаратига **иқтисодчи ва нормаловчи**; саноат корхоналарига **бош бухгалтерлар**, (КЗОТ 82 моддаси бўйича иш жойига етиб бориш харажатики тўлаш йўли билан) четга чиқиб ишлаш учун саноат ҳисоботи билан таниш бўлганлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетлар ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Нефть ва газ конлари геологияси ва қидириш институти коллективи институтнинг катта илмий ходими Ж. Йўлдошевга отаси

Йўлдош ҒОЮПОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143. 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330156, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Карши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарканд — 31—972. Термиз 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44.